

Frans Coeckelbergsstraat 4-6, Heist-op-den-Berg

Een Archeologienota

Auteur:

T. Van Mierlo (veldwerkleider)

Autorisatie:

X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)

Colofon

VEC Nota 529

Frans Coeckelbergsstraat 4-6, Een archeologienota

Vlaams Erfgoed Centrum bvba

Auteurs: T. Van Mierlo & X. Alma

In opdracht van: Vertrouwelijk

Foto's en tekeningen: Vlaams Erfgoed Centrum, tenzij anders vermeld

© Vlaams Erfgoed Centrum bvba, Sint-Michiels, Brugge, januari '19

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bvba.

Vlaams Erfgoed Centrum bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek

ISSN 2506-7486

Vlaams Erfgoed Centrum

Ten Briele 14 bus 15

8200 Sint-Michiels, Brugge

Tel + 32 (0)16 39 47 96

info@vlaamserfgoedcentrum.be

www.vlaamserfgoedcentrum.be

Inhoud

1	Verslag van resultaten van het bureauonderzoek	5
1.1	Beschrijvend gedeelte	5
1.1.1	Administratieve gegevens	6
1.1.2	Archeologische voorkennis	7
1.1.3	Huidig gebruik en verstoringen	7
1.1.4	Beschrijving van de geplande werken	10
1.1.5	Juridisch kader	12
1.1.6	Doelstelling en vraagstelling	14
1.2	Assessmentrapport	15
1.2.1	Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden	15
1.2.2	Beschrijving van bekende archeologische waarden	22
1.2.3	Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden	24
1.2.4	Synthese	35
1.2.5	Potentieel tot kennisvermeerdering, verwachting en conclusie	37
1.2.6	Samenvatting	38
	Literatuur	40

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

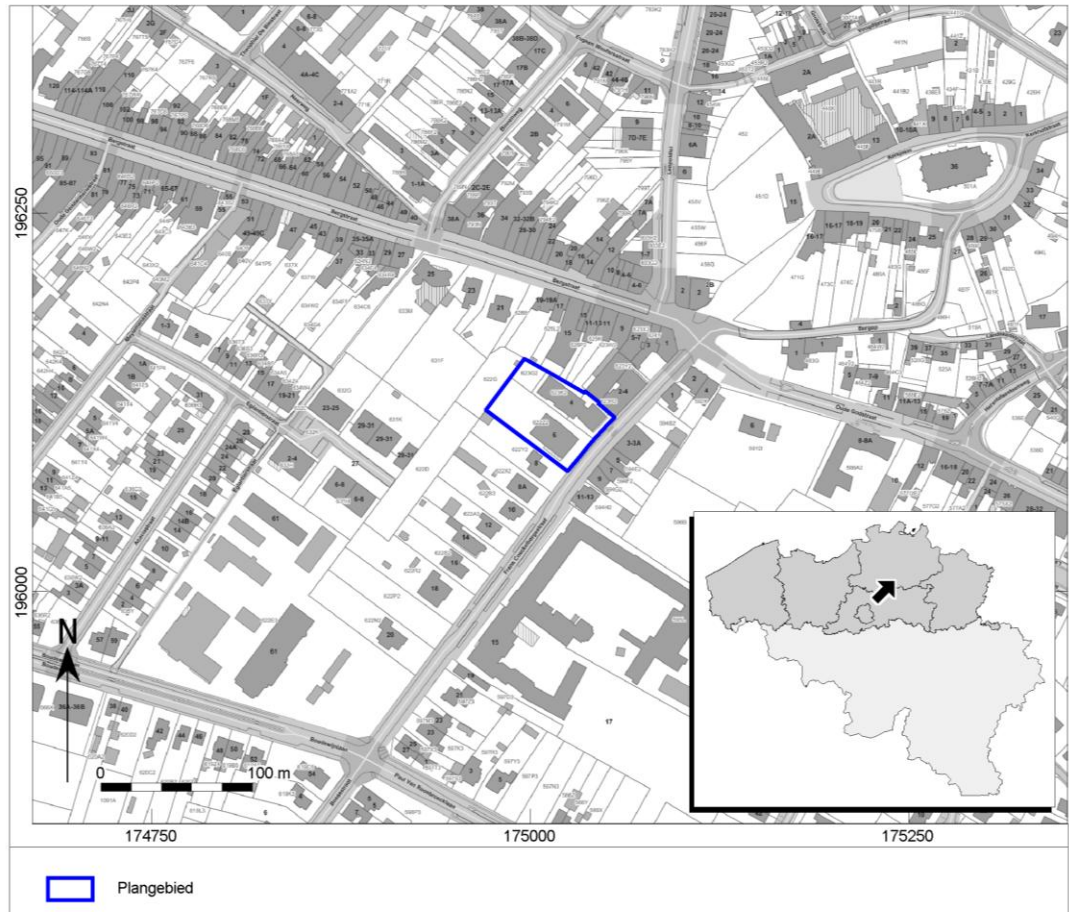
Periode	Tijd in jaren	
Nieuwste tijd:		19 ^e E - heden
Nieuwe tijd:		16 ^e E - 18 ^e E na Chr.
Middeleeuwen:		5 ^e E - 15 ^e E na Chr.
Late Middeleeuwen	13 ^e E - 15 ^e E na Chr.	
Volle Middeleeuwen	10 ^e E - 12 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen C / Karolingische periode	8 ^e E - 9 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen B / Merovingische periode	6 ^e E - 8 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen A / Frankische periode	5 ^e E na Chr.	
Romeinse tijd:		57 voor Chr. - 402 na Chr.
IJzertijd:		800 - 57 voor Chr.
Late IJzertijd	250 - 57 voor Chr.	
Midden-IJzertijd	475/450 - 250 voor Chr.	
Vroege IJzertijd	800 - 475/450 voor Chr.	
Bronstijd:		2100/2000 - 800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):		5300 - 2000 voor Chr.
Finaal-Neolithicum	3000 - 2000 voor Chr.	
Laat-Neolithicum	3500 - 3000 voor Chr.	
Midden-Neolithicum	4500 - 3500 voor Chr.	
Vroeg-Neolithicum	5300 - 4800 voor Chr.	
Mesolithicum (Midden-Steentijd):		ca. 9500 - 4000 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):		tot 10 000 voor Chr.

Bron: Onderzoeksbalans Vlaanderen

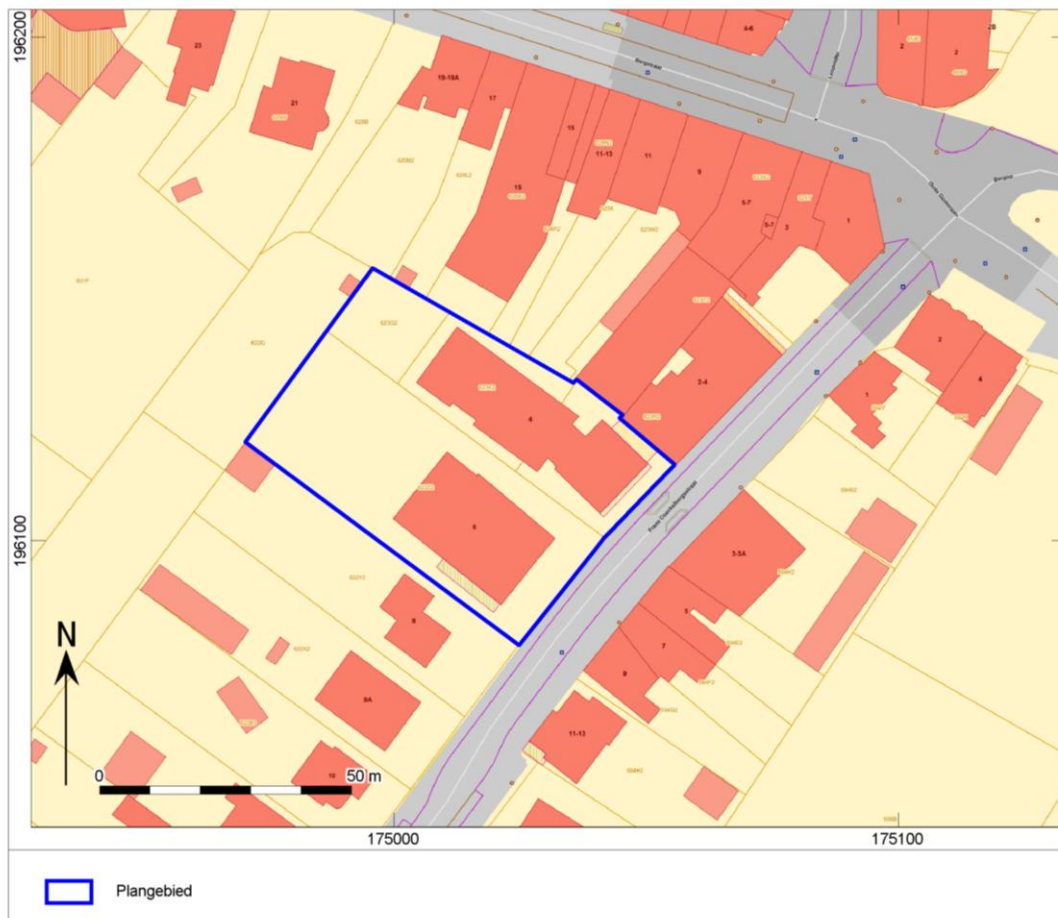
1 Verslag van resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum in januari een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Frans Coeckelbergsstraat in Heist-op-den-Berg (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen nieuwbouw.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.

1.1.1 Administratieve gegevens

Uitgevoerde fasen binnen archeologienota:	Bureauonderzoek
Aanleiding:	nieuwbouw
Locatie:	Frans Coeckelbergsstraat 4-6
Plaats:	Heist-op-den-Berg
Gemeente:	Heist-op-den-Berg
Provincie:	Antwerpen
Kadastrale gegevens:	Gemeente Heist-op-den-Berg, Afdeling 1, Sectie K, Perceelnummers: 622Z2, 623G2, 623K2 en 623R2.
Diepte bodemverstoring	400cm –mv
Oppervlakte plangebied	3200m ² / 0,3ha
Oppervlakte bodemingrepen	3200m ²
Coördinaten (<i>bounding box</i> ; <i>Lambertcoördinaten</i> (EPSG:31370))	174.970 / 196.079 175.013 / 196.116 175.055 / 196.153

Projectcode	2019A66 (bureauonderzoek)
VEC-projectcode:	4201201 (bureauonderzoek)
Auteur:	X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094) T. Van Mierlo (veldwerkleider)
Autorisatie: ¹	X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)
Begindatum onderzoek:	3 januari 2019
Einddatum onderzoek:	24 januari 2019
Beheer en plaats documentatie:	Vlaams Erfgoed Centrum Liesdonk 5 2440 Geel
Relevante thesaurustermen:	Steentijd, Middeleeuwen, Romeinse tijd, wegen, cultuurlagen, bureauonderzoek. https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus

1.1.2 Archeologische voorkennis

Er is geen archeologische voorkennis binnen het plangebied.

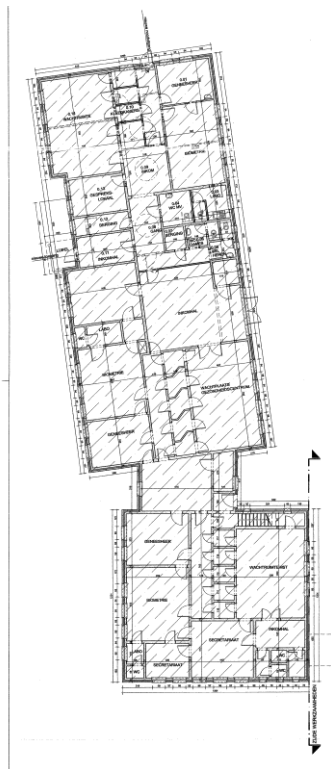
1.1.3 Huidig gebruik en verstoringen

Momenteel is het plangebied voor het grootste gedeelte bestraat of bebouwd. De huidige bebouwing heeft een oppervlakte van circa 1065m². Op basis van de plannen van de huidige situatie kan gesteld worden dat beide gebouwen volledig onderkelderde zijn. Deze kelder zal voor een verstoring van circa 360cm –mv veroorzaakt hebben.

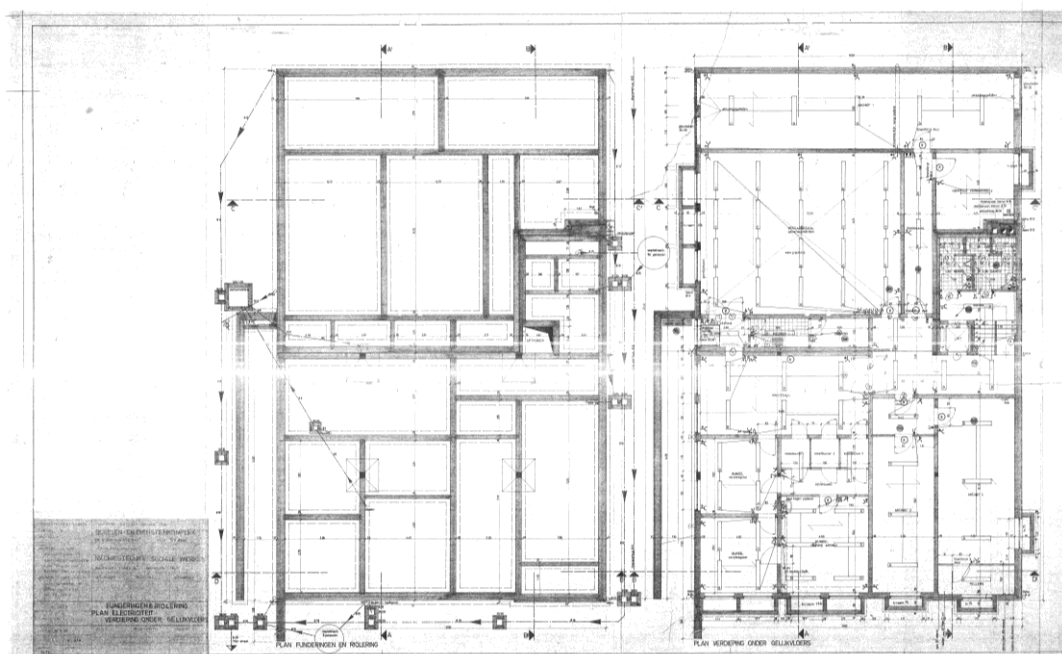
¹ Xander Alma is een werknemer bij ADC ArcheoProjecten BV. ADC ArcheoProjecten voert onderzoek in onderaanneming uit voor het Vlaams Erfgoed Centrum.

Afb. 3. De bestaande situatie binnen het plangebied.

Afb. 4. Plan van de kelder van huisnummer 4.

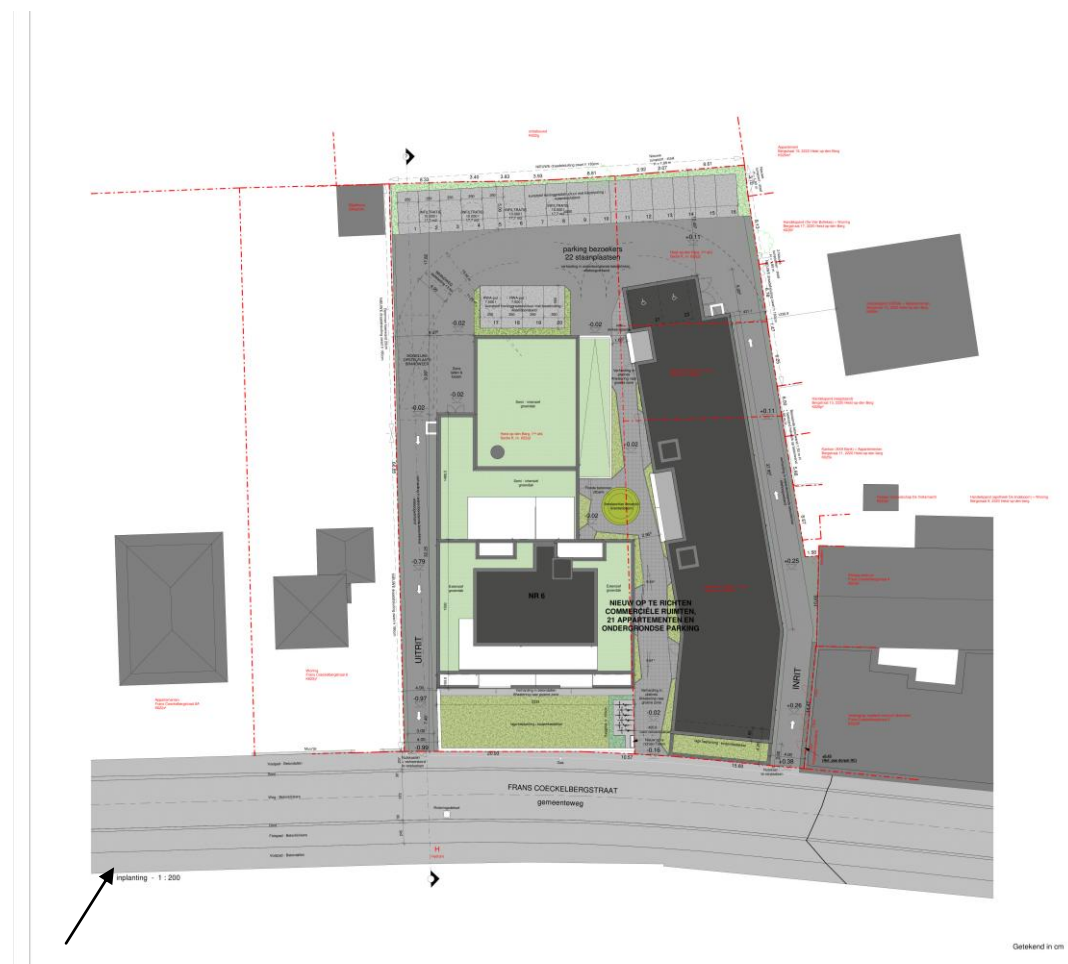

Afb. 5. Plan van de kelder van huisnummer 6.

De bestrating binnen het plangebied heeft een oppervlakte van circa 1350m². Deze zal een verstoring van circa 40-50cm –mv bevatten. Naast de bestrating en bebouwing is het overige oppervlakte in gebruik als groenzone. Hier zal geen verstoring plaatsgevonden hebben.

1.1.4 Beschrijving van de geplande werken

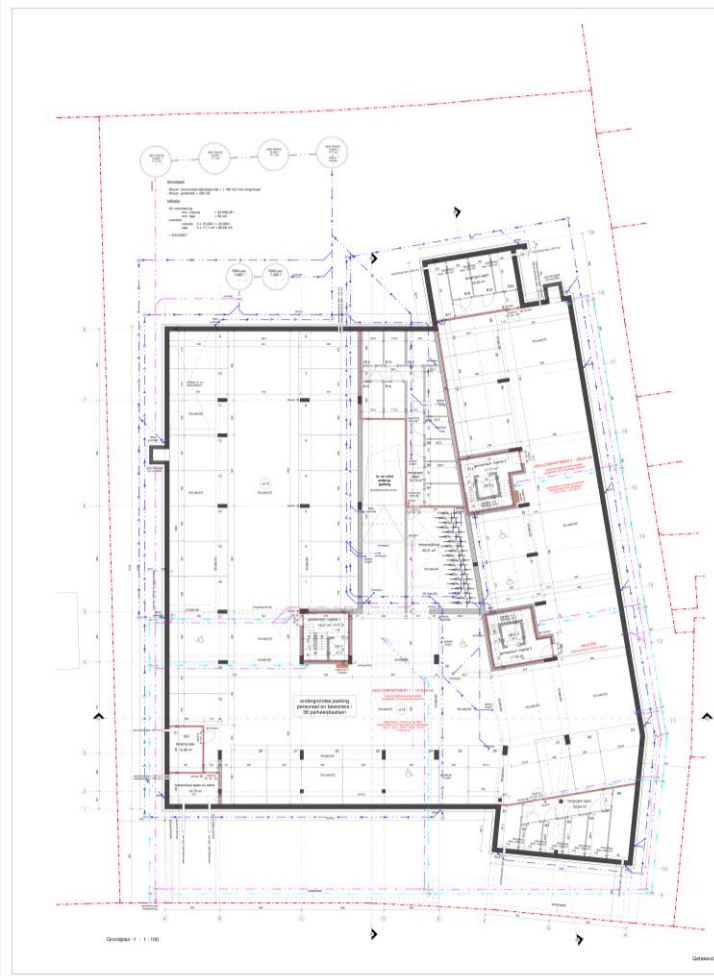
Binnen het plangebied zal een nieuwbouw opgericht worden. De nieuwbouw zal bestaan uit commerciële ruimten, appartementen en een ondergrondse parking. Voor de realisatie van de nieuwbouw zal de huidige bebouwing gesloopt worden inclusief de kelders.

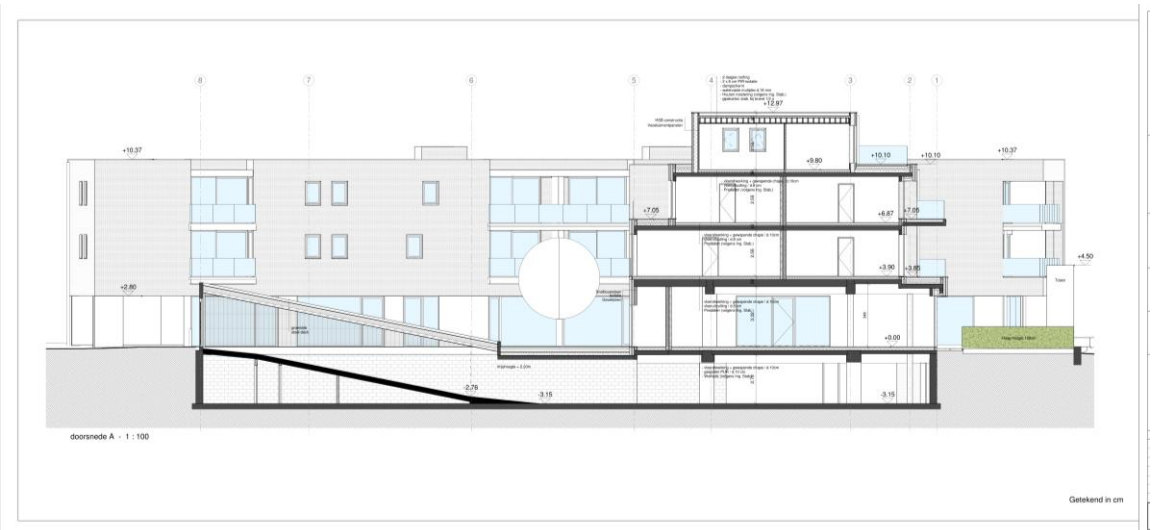
Afb. 6. Inplanting van de nieuwe situatie.

De nieuwbouw zal bestaan uit twee aparte gebouwen. Deze gebouwen zullen grotendeels gelegen zijn op de locatie van de huidige bebouwing. De gelijkvloers zal de commerciële ruimten bevatten, de verdiepingen zullen ingericht worden als appartementen. Onder de twee aparte gebouwen en de zone tussen de twee gebouwen zal een ondergrondse parking voorzien worden.

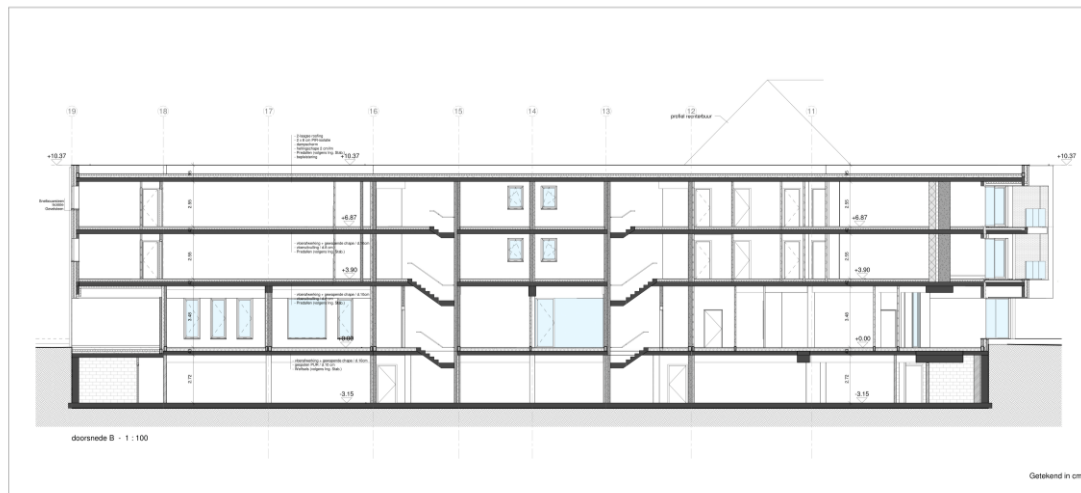
De ondergrondse parking (oppervlakte 1675m²) zal een diepteverstoring bevatten van 365cm –mv. De zone die onderkelderd zal worden is groter dan de zone waar de nieuwbouw op gelegen zal zijn (oppervlakte 1410m²). De ondergrondse parking zal bereikbaar zijn via de noordzijde van het plangebied. Er zal plaats zijn voor 36 parkeerplaatsen. Verder zullen hier nog bergingen, een fietsenstalling en trappenhuis en lift geplaatst worden.

Afb. 7. Detail van de ondergrondse parking.

Afb. 8. Doorsnede 1 van de nieuwbouw.

Afb. 9. Doorsnede 2 van de nieuwbouw.

Naast de nieuwbouw zal het plangebied verder voor het grootste gedeelte bestraat worden. De bestrating zal extra parkeerplaatsen voorzien. Een oppervlakte van circa 175m² zal ingericht worden als groenzone. De bestrating zal een verstoring van circa 40cm –mv. De groenzone zal een minimale tot geen extra verstoring veroorzaken.

Naast bestrating en verder inrichting zal er eveneens riolering en bijhorende putten voorzien worden (Afb. 7). De putten zullen gelegen zijn ten noorden van de ondergrondse parking. In totaal zullen er 6 putten geplaatst worden die een maximale verstoring van circa 400cm –mv zullen verstoren. De riolering zal maximaal 190cm –mv verstoren.

De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

1.1.5 Juridisch kader

Artikel 5.4.1. (07/07/2017 -)

Voorafgaand aan het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen moet een archeologienota zoals vermeld in artikel 5.4.8 en artikel 5.4.12 opgesteld en bekrachtigd worden in volgende situaties:

- 1° aanvragen met betrekking tot percelen die gelegen zijn in een voorlopig of definitief beschermde archeologische site;*
- 2° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt en waarbij de betrokken percelen geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones;*
- 3° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen volledig gelegen zijn buiten archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones.*

Voor de toepassing van dit artikel op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de hele werf van het te vergunnen werk.

De aanvrager van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen wordt van die verplichting vrijgesteld:

1° indien de aanvraag volledig betrekking heeft op een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering;

2° indien de aanvraag betrekking heeft op werkzaamheden aan bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden binnen een archeologische zone, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones, waarbij de oppervlakte van de ingreep in de bodem buiten het gabarit van de bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden minder dan 100 m² beslaat;

3° indien de aanvraag betrekking heeft op werkzaamheden aan bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden buiten een archeologische zone, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones en buiten een voorlopig of definitief beschermde archeologische site, waarbij de oppervlakte van de ingreep in de bodem buiten het gabarit van de bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden minder dan 1000 m² beslaat, wanneer de lijninfrastructuur waarvoor de omgevingsvergunning wordt aangevraagd meer dan 1000 meter bedraagt;

4° indien de aanvrager een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is, de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem minder dan 5000 m² beslaat, en de betrokken percelen volledig gelegen zijn buiten woongebied of recreatiegebied en buiten archeologische zones opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones en buiten beschermde archeologische sites;

5° indien de handelingen louter betrekking hebben op verbouwingswerken of vernieuwbouw, zonder bijkomende ingreep in de bodem;

6° indien de handelingen louter betrekking hebben op de regularisatie van vergunningsplichtige projecten, overeenkomstig artikel 81 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en alle ingrepen in de bodem al zijn uitgevoerd;

7° indien de stedenbouwkundige aanvraag kadert in verbeterd bodembeheer en uitsluitend betrekking heeft op een reliëfwijziging in agrarisch gebied, niet gelegen in een archeologische zone zoals opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones of een voorlopig of definitief beschermde archeologische site, als gevolg van een afgraving van teelaarde tot 40 cm en de latere toevoeging met dezelfde teelaarde.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor deze vrijstellingen bepalen.

De aanvrager van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen kan een al bekrachtigde archeologienota indienen als de aanvraag betrekking heeft op hetzelfde perceel of dezelfde percelen en als de ingreep in de bodem van de te vergunnen werken overeenkomt met de ingreep in de bodem van de werkzaamheden die in de bekrachtigde archeologienota zijn omschreven.

Als er in de archeologienota een archeologische opgraving werd opgelegd, moet deze zijn uitgevoerd en moet daarover een archeologierapport aan het agentschap zijn bezorgd. In het geval dat er gebruik is gemaakt van onderafdeling 7 van deze afdeling, moet de bekrachtigde nota zijn uitgevoerd. Als er in de nota een archeologische opgraving wordt opgelegd, moet daarover een archeologierapport aan het agentschap zijn bezorgd.

De archeologienota werd vervaardigd naar aanleiding van een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning. De verplichting tot de opmaak van een archeologienota wordt gekoppeld aan oppervlaktecriteria. Vanwege de ligging van het plangebied geheel in nog niet vastgestelde zone, binnen een woongebied en het gegeven dat de opdrachtgever niet publieksrechtelijk is, geldt een verplichting voor het opstellen van een archeologienota bij bodemingrepen groter dan of gelijk aan 1000 m², waarbij het perceeloppervlak groter of gelijk aan 3000 m².

Aangezien de geplande ingrepen in het te ontwikkelen gebied in totaal een oppervlakte van 3200m² beslaan (binnen een totaal perceelsoppervlak van 3200m²) en daarmee de maximale onderzoeksgrenzen worden overschreden, dient de initiatiefnemer een bekrachtigde archeologienota te laten opmaken.²

Het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied dient te gebeuren op grond van de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetector (versie 2.0). Het doel van de Code is om als een minimale standaard te dienen voor de kwaliteit van archeologisch onderzoek en het gebruik van metaaldetectoren in Vlaanderen.³

De eventuele vondsten en bijhorende documentatie die tijdens het archeologisch onderzoek worden verzameld, zullen voorlopig worden bewaard bij Vlaams Erfgoed Centrum bvba. Na afronding van het totale onderzoek zullen de vondsten en data worden overgedragen.

1.1.6 Doelstelling en vraagstelling

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- *Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?*
- *Worden mogelijk archeologische resten bedreigd door de geplande werkzaamheden?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

Het bureauonderzoek vormt binnen de archeologienota de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van het bureauonderzoek is het aan de hand van schriftelijke bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde archeologische verwachting. Daarbij worden onder andere de Centrale Archeologische Inventaris (CAI), relevante historische kaarten en informatiebronnen omtrent de ondergrond gebruikt.

De beschrijving van de historische, archeologische en aardwetenschappelijke informatie is gebaseerd op het volgende bronmateriaal:

Aardkundige gegevens:

- Tertiaire kaart
- Quartairgeologische kaart 1:50.000
- Geomorfologische kaart
- Bodemkaart 1:50.000
- Bodemgebruikskaart
- Bodembedekkingskaart
- Erosiekaart
- Hoogteverloopkaarten
- Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen
- Profielbeschrijvingen opgesteld bij opmaak van de bodemkaart

Archeologische gegevens:

- Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

² <https://geo.onroerenderfgoed.be>

³ Agentschap Onroerend Erfgoed, 2016

Historische gegevens:

- Kadasterplan
- Ferraris kaarten uit 1771-1778
- Atlas der buurtwegen 1840-1850
- Vandermaelenkaart 1846-1854
- Popp kaart
- Topografische kaart
- Luchtfoto's 1971-2015

Externe partijen:

- Input Onroerend Erfgoed
- Regio-experts
- Literatuur
- Gemeente
- Amateurarcheologen en heemkundekringen
- Iconografische bronnen
- Toponymie
- Huidige gebruikers

1.2 Assessmentrapport**1.2.1 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden**

Het onderzoeksgebied kenmerkt zich aardwetenschappelijk als volgt:

Bron	Informatie
Tertiaire kaart ⁴	Formatie van Diest
Quartairegeologische kaart 1:50.000 (afb. 11) ⁵	Profieltype 1: Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en het centrale gedeelte van Vlaanderen (ELPw) en/of Hellingsafzettingen van het Quartair (HQ)
Geomorfologie ⁶	Oostelijke Boomse Cuesta
Bodemkaart 1:50.000 ⁷	OB Bebouwde zone
Reeds verrichte boringen ⁸	kb24d59e-B154 (Boringen uitgevoerd ten zuiden van het plangebied) 0,00 – 1,00: Zand-lemige deklagen 1,00 – 22,00: Zand van Diest 22,00 – 26,50: Zanden van Berchem en/of Voort 26,50 – 76,00: Boom Aquitard 76,00 – 120,50: Onbekend 120,50 – 130,00: Zand van Lede
Hoogtekaart ⁹	28 tot 29,4mTAW
Bodemerosie ¹⁰	Zeer weinig erosiegevoelig

⁴ <http://www.geopunt.be/kaart>.

⁵ <http://www.geopunt.be/kaart>.

⁶ <http://www.geopunt.be/kaart>.

⁷ <http://www.geopunt.be/kaart>.

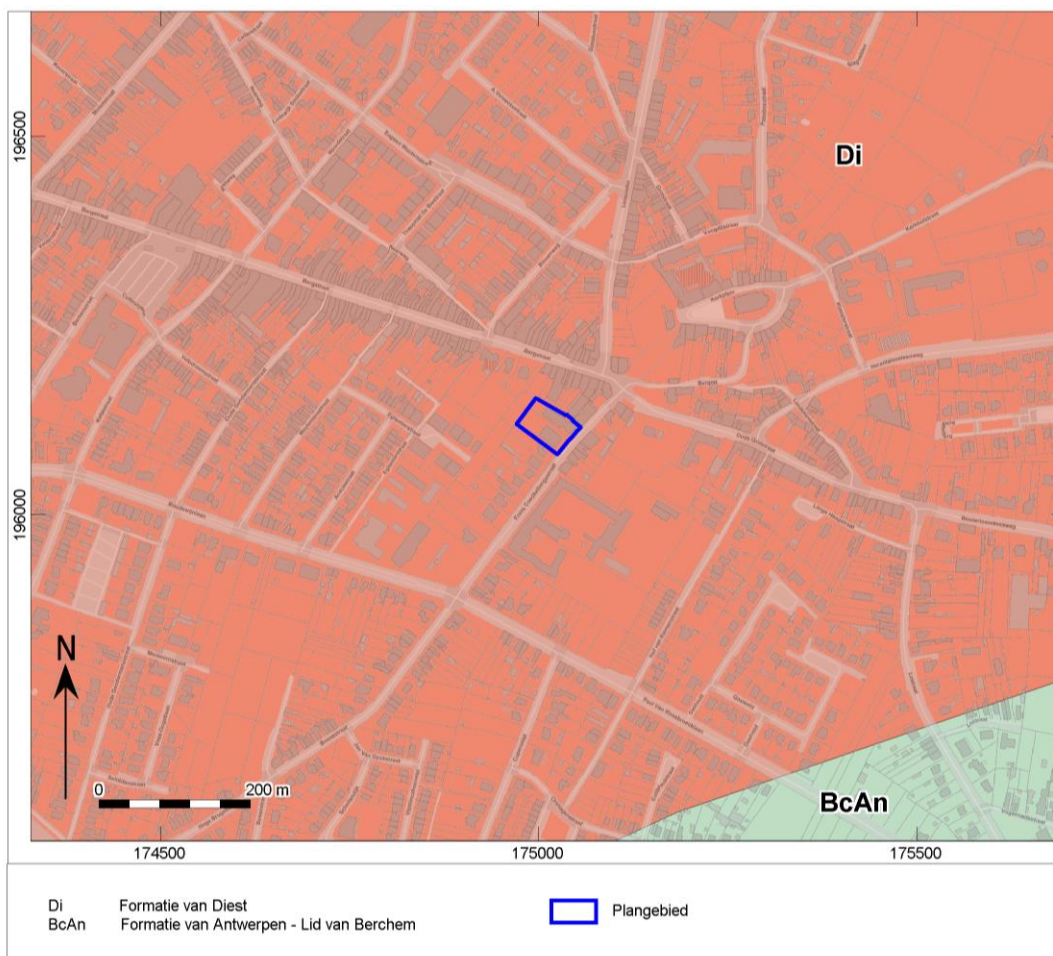
⁸ <http://www.geopunt.be/kaart>.

⁹ <http://www.geopunt.be/kaart>.

¹⁰ <http://www.geopunt.be/kaart>.

Bron	Informatie
Bodemgebruikskaart ¹¹	Andere bebouwing en akkerbouw
Bodembedekkingskaart ¹²	Gebouwen, overig afgedekt, gras en struiken

Binnen het plangebied kan de formatie van Diest teruggevonden worden. Deze formatie is opgebouwd uit zanden en fossiele zandbanken die gedateerd kunnen worden in het Boven-Mioceen. Deze zanden komen voornamelijk voor op de Hageland heuvels. Deze formatie bestaat uit groene en bruine, glauconietrijke, eerder grove zanden met kleirijke en glimmerrijke zones. Verder bevat deze nog ijzerzandsteenbanken en plaatselijk een basisgrind van zwarte afgeplatte silexkeien¹³

Afb. 10. Locatiekaart van het plangebied op de Tertiaire kaart.

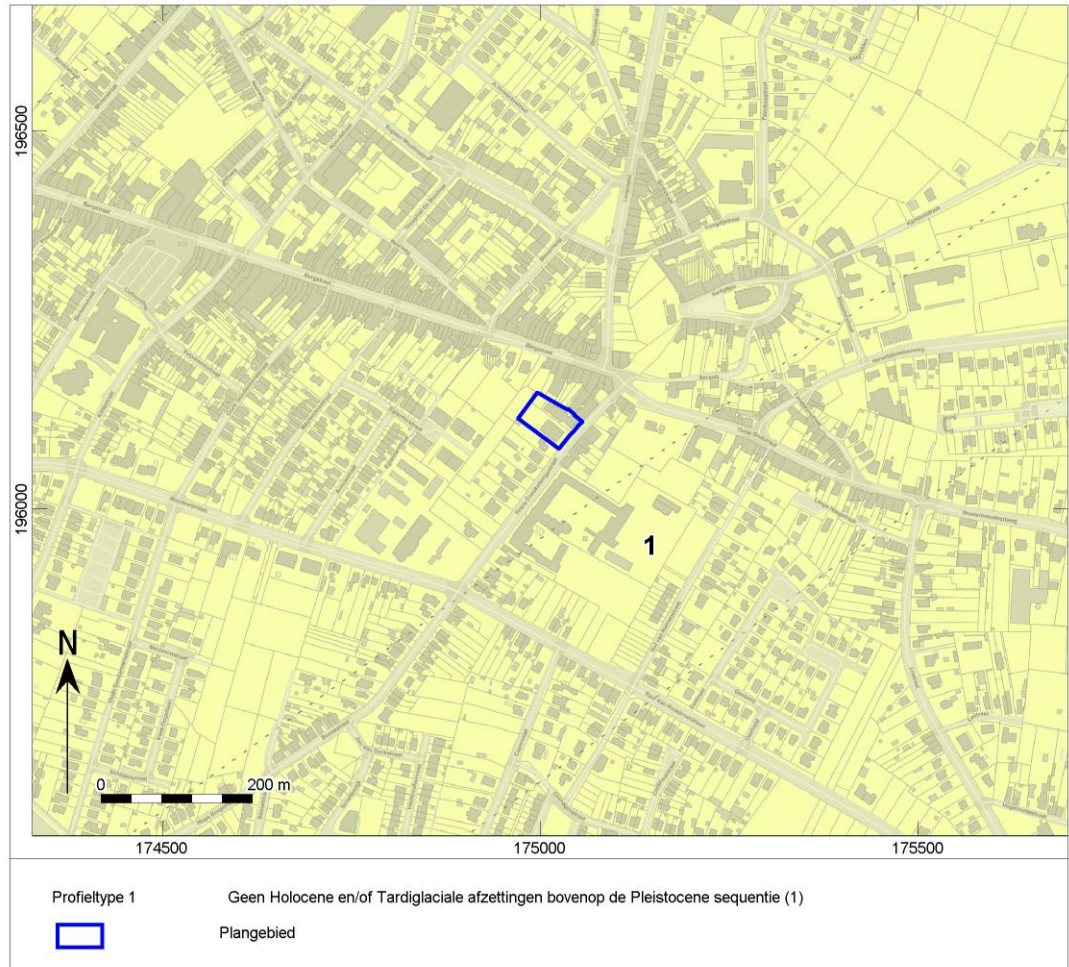
¹¹ <http://www.geopunt.be/kaart>.

¹² <http://www.geopunt.be/kaart>.

¹³ Schiltz, M. & N. Vandenberghe en F. Gullentops, 1993.

Boven op de tertiaire afzettingen werden de eolische afzettingen daterend uit het Weichseliaan afgezet. Deze zijn ontstaan als gevolg van de sedimentatie op besneeuwde, natte en vochtige plaatsen en waar secundaire verplaatsingen zoals massabewegingen en afvloeiingen zijn opgetreden.

Binnen het plangebied kunnen de eolische afzettingen behorende tot de Formatie van Gent teruggevonden worden. Deze kunnen gekenmerkt worden als een homogeen zandig afzettingspakket. De zandlagen hebben eveneens glauconietkorrels. De dikte van deze afzettingen is gemiddeld 5m. Op basis van de geologische boring in de omgeving kan vastgesteld worden dat binnen het plangebied een dikte van 1m voorkomt.¹⁴

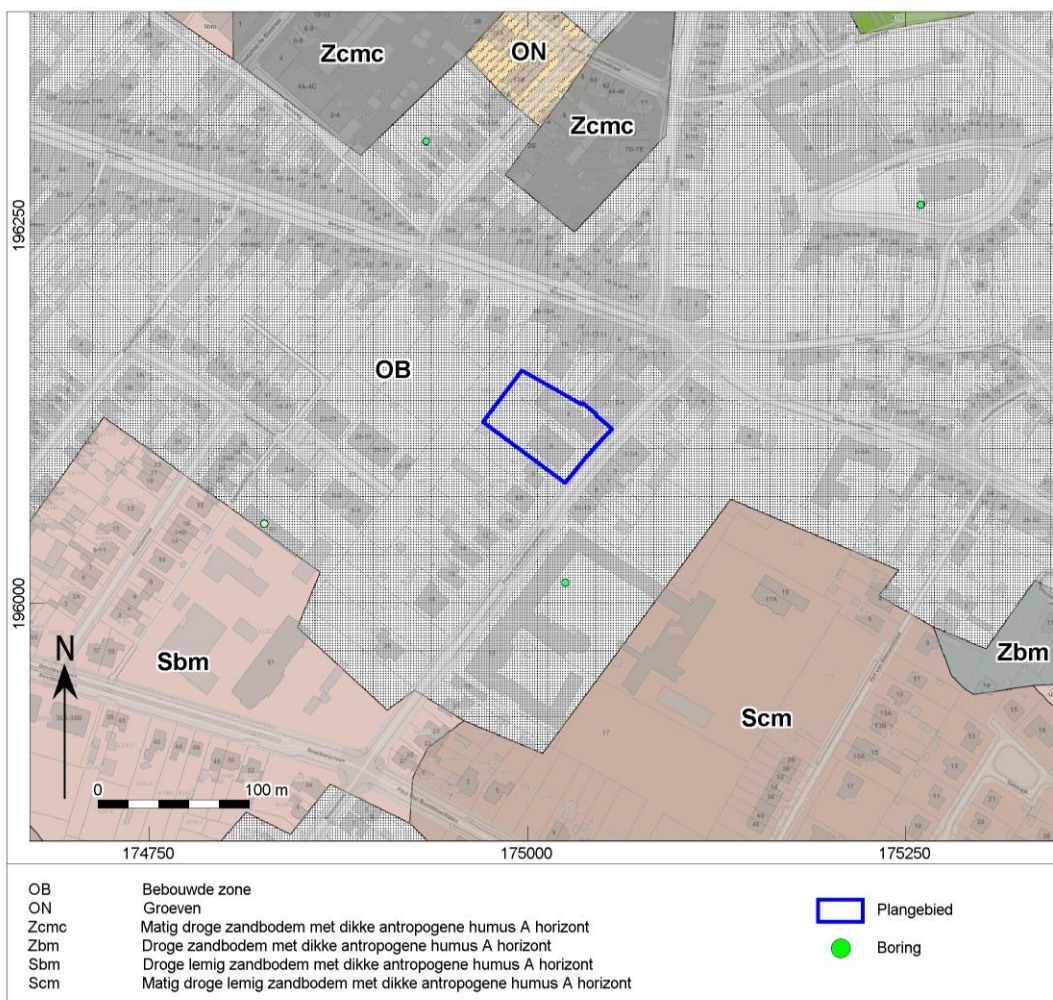

Afb. 11. Locatiekaart van het plangebied op de Quartairgeologische kaart.

¹⁴ Bogemans, F., 2007.

Binnen het plangebied wordt bodemtype OB gekarteerd. Dit is een bebouwde zone dat door het ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd.

In de omgeving kunnen echter wel andere bodemtypes teruggevonden worden namelijk Zcmc, Sbm en Scm. Deze zand of lemige zandbodems hebben een dikke antropogene humus A horizont. Dit plaggendek is ten minste 60cm dik. Onder het plaggendek wordt een bedolven Podzol aangetroffen. Omdat het plangebied gekarteerd wordt als een OB-bodem kan hier niet verder gespecificeerd worden welk bodemtype voor kan komen binnen het plangebied. Wat wel gesteld kan worden is dat binnen het plangebied een zandbodem voorkomt, al dan niet lemig en mogelijk een plaggenbodem.

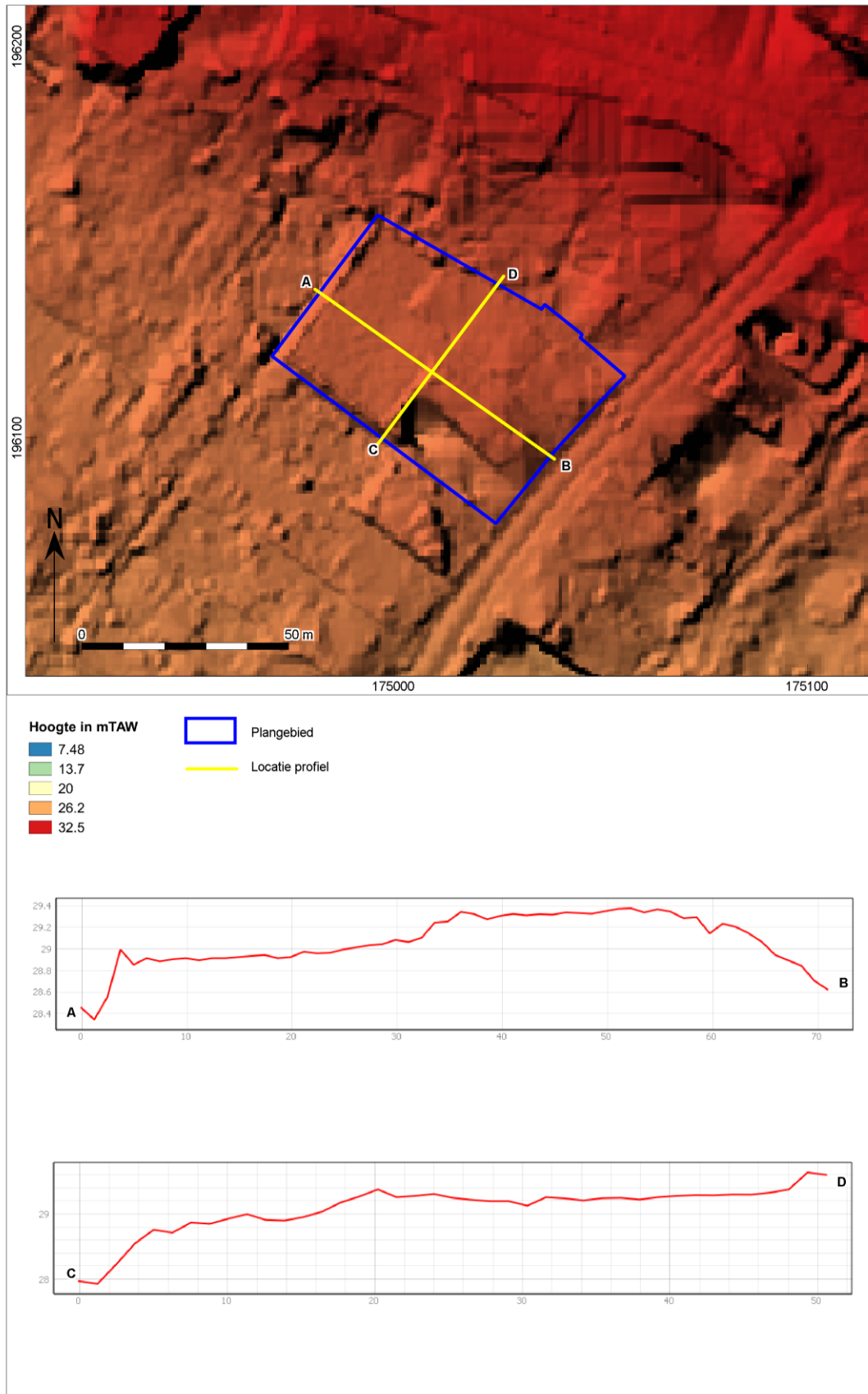

Afb. 12. Het plangebied op de bodemkaart.

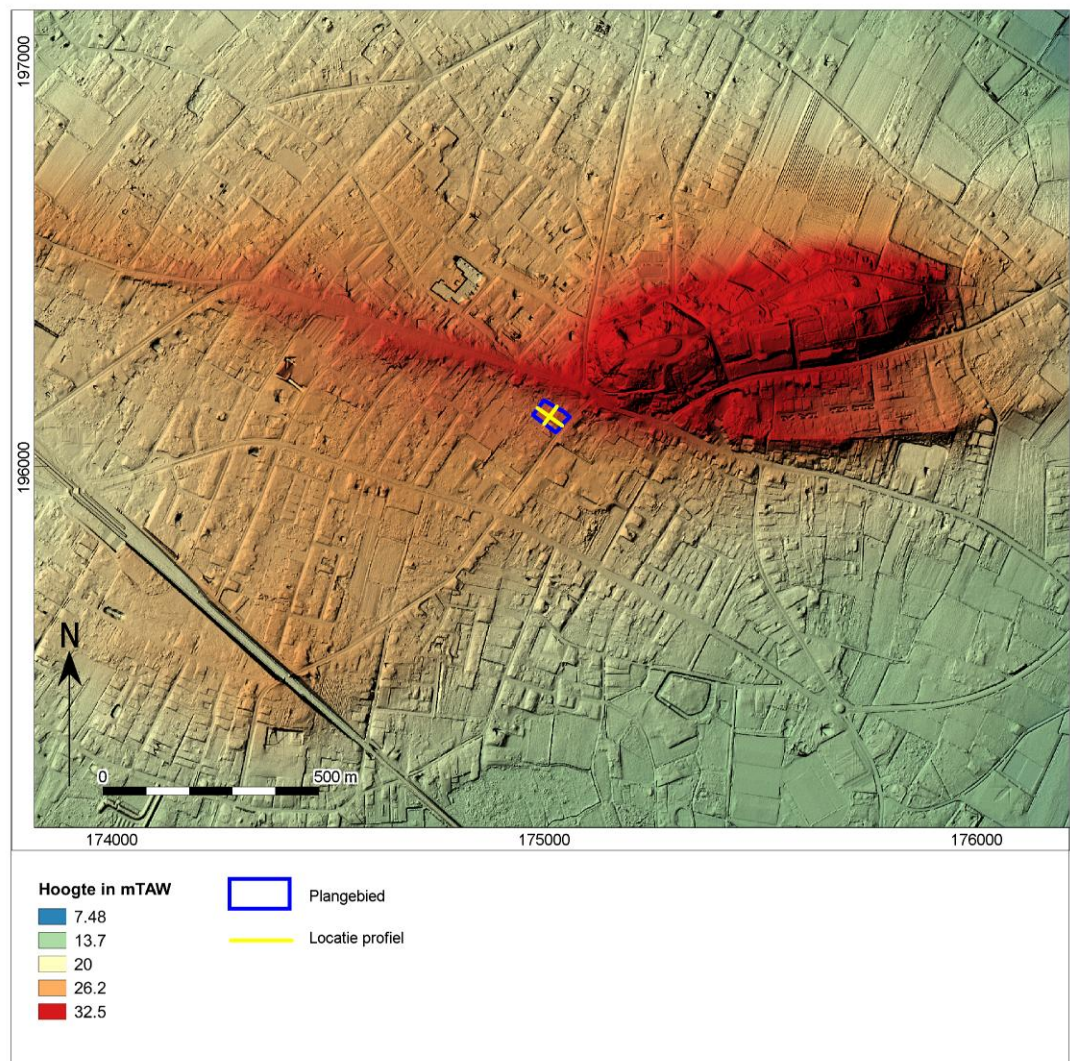
Het DTM toont dat het plangebied een eerder vlak karakter kent. De gemiddelde hoogte is 29mTAW. Het gehele plangebied is gelegen op circa 28,6 tot 29,4mTAW. Het hoogteprofiel AB toont dat het perceel ten westen lager gelegen is dan het plangebied. Verder is het gebied dicht aan de Frans Coeckelbergsstraat afhellend. Eveneens is te zien dat binnen het plangebied een zone is die op 1m lager gelegen is.

Wanneer dit vergeleken wordt met de topografische kaarten is opvallend dat het plangebied amper hoogteverschil kent op het DTM terwijl dit wel zichtbaar is op de topografische kaarten. Dit wilt zeggen dat er een ophoging en egalisatie gebeurd is binnen het plangebied om deze klaar te maken voor de bebouwing.

Het tweede DTM toont dat het plangebied op de helling van een heuvel gelegen is. Deze heuvel, een Diestiaanheuvel, is ten noordoosten van het plangebied te situeren. Deze helling loopt verder naar het zuidenwesten. De verdere omgeving is eerder laag gelegen.

Afb. 13. Het plangebied op het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (DTM), inclusief profiel hoogteverloop.

Afb. 14. Het plangebied op het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (DTM).

Voor het onderzoeksgebied zijn in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed de volgende archeologische waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld (afb. 15):

CAI nummer	Afstand t.o.v. plangebied	Datering	Omschrijving
101134	Circa 260m	Late Middeleeuwen	Kerk
101135	Circa 770m	18 ^{de} eeuw	Windmolen
101136	Circa 640m	Late Middeleeuwen	Site met walgracht
		16 ^{de} eeuw	Pachthoeve 'Torshaghen'
		17 ^{de} eeuw	Lusthof
		18 ^{de} eeuw	Pachthof
101943	Circa 660m	Romeinse Tijd	Bouw materiaal – tegulae
101944	Circa	Metaaltijden	Lithisch materiaal en aardewerk

	700m		Grafheuvel en paalgaten
102544	Circa 1590m	Steentijd	Lithisch materiaal – afslag
103233	Circa 990m	18 ^{de} eeuw	Site met walgracht – verdwenen
159292	Circa 940m	IJzertijd	Gebouwplattegrond, twee vierpostenspijkers en één zespostensijker, greppels, 'losse' paalsporen en kuilen Aardewerk Vierpostenspijker, kuilen, greppels en paalsporen Hoofdgebouw 18 ^{de} eeuw Onbepaald – muurresten van gebouwen
164906	Circa 980m	Midden-Bronstijd Nieuwe Tijd	Aardewerk- enkele kuilen met handgevormd aardewerk dat sterk verbrand is. Ook bij het aanleg van het vlak handgevormd aardewerk Greppels
210471	Circa 1030m	Vroege IJzertijd	Aardewerk – wandfragment handgevormd
215430	Circa 300m	Nieuwe Tijd	Enkele kuilen met keramiek

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn op basis van de CAI meerdere archeologische meldingen bekend. Deze dateren vanaf de Steentijd tot de 18de eeuw.

De archeologische resten (CAI 102544) daterend uit de **Steentijd** werden teruggevonden door middel van een veldprospectie. Wel moet opgemerkt worden dat deze ver gelegen is van het plangebied en eerder een lagere landschapspositie heeft dan het plangebied.

De meldingen die betrekking hebben op archeologische resten daterend uit de **Metaaltijden** (CAI 101943, 101944, 159292, 164906 en 210471) komen voort uit mechanische prospecties en opgravingen. Een uitzondering hierop zijn de meldingen CAI 101943 en 101944 waar niet van geweten is hoe deze teruggevonden werden.

De melding 159292 toont archeologische resten daterend uit de IJzertijd. Deze werden teruggevonden door middel van een mechanische prospectie en een opgraving. Tijdens het onderzoek kwamen bewoningssporen daterend uit de IJzertijd/Romeinse tijd naar voren. Deze sporen werden geïnterpreteerd als een plattegrond en driespijkers, verschillende greppels en kuilen. Ook werden er bewoningssporen uit de Volle Middeleeuwen aangetroffen. Wel moet vastgesteld worden, dat tot op een bepaalde diepte de sporen verstoord werden door sporen uit de Nieuwe of Nieuwste Tijd.¹⁵

Melding 210471 betreft een mechanische prospectie. De resultaten van dit onderzoek tonen dat er enkele sporen daterend uit de Nieuwe en Nieuwste Tijd teruggevonden werden. Ook werd er een wandfragment daterend uit de IJzertijd teruggevonden. Dit was echter een alleenstaande vondst. Op basis van de resultaten kon dan ook geen archeologische vindplaats afgebakend worden waardoor het plangebied vrijgegeven werd.¹⁶

De meldingen daterend uit deze periode worden voornamelijk op lagere posities in de omgeving teruggevonden. Deze lagere posities zijn dicht bij een watervoorziening.

De overige meldingen betreffen allen bouwkundige relicten daterend vanaf de **Middeleeuwen tot de Nieuwste Tijd**. Deze worden op een gelijkaardige positie teruggevonden als het plangebied.

¹⁵ Deriew M. & N. Reyns, 2011.

¹⁶ Reyns N. & L. Claessens, 2015.

Ten oosten van het plangebied op circa 150m is een archeologienota bestaande uit een bureauonderzoek en een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Op basis van het landschappelijk bodemonderzoek kon vastgesteld worden dat het archeologisch niveau gelegen is op een diepte van 65 tot 126cm –mv. Verder kon er op sommige plaatsen nog een plaggendek gevonden worden. De boringen hadden nagenoeg allemaal een AC-profiel. De B-horizont was opgenomen door het plaggendek. Op basis van het landschappelijk bodemonderzoek was er een verwachting op archeologische resten daterend vanaf het Neolithicum.¹⁷

1.2.3 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden

Historische situatie

De gemeente Heist-op-den-Berg is gelegen in de provincie Antwerpen en werd voor het eerst vermeld in een oorkonde van 1008. Hieruit kan afgeleid worden dat Heist-op-den-Berg ca. 1000 een afhankelijkheid was van het prinsbisdom Luik, dat inzake heerlijke rechten in conflict lag met de Mechelse Berthouts.

Over het ontstaan van Heist-op-den-Berg bestaan twee verschillende stellingen. De eerste stelling situeert de oudste parochiekerk in het huidige gehucht Lo, waar zich ook de eerste bevolkingskern ontwikkelde. Deze locatie is op enkele kilometers van het plangebied gelegen. Tijdens de bouw van de Sint-Lambertuskerk in de 14de eeuw zou de kern geleidelijk verschoven zijn naar 'den berg'.

De tweede stelling situeert de eerste kern van oudsher op 'den berg'. Een belangrijk argument hiervoor is de structuur van het wegennet, dat een concentrisch patroon vertoont met de berg als middelpunt.

Ca. 1550, bij de éénmaking der Nederlanden, was de heerlijkheid Heist onderverdeeld in zeven 'heerdgangen' in de betekenis van min of meer afzonderlijke leefgemeenschappen: Bergeraarde (berg en centrum van Heist-op-den-Berg), Hallaer, Laer, Sonderschot, Boescot, Bosch, Achterheide, Bernum, Bruggeneinde en Werft. Deze indeling bleef behouden tot in de Franse Revolutie en ook de benamingen van deze 'heerdgangen' bleven bewaard.

In 1559 verkocht Filips II Heist aan Gaspar Schetz, een rijke Antwerpse koopman. Vanaf 1630 was er sprake van het 'Land ende Vrijheid van Heist'. Heist had een speciaal statuut gekregen en een eigen schepenvank om recht te spreken. De Franse Revolutie maakte echter een einde aan dit statuut. Op 25 november 1795 werd dan het kanton Heist opgericht dat toen uit zes gemeenten bestond: Heist-op-den-Berg, Hulshout, Houtvenne, Schriek met Grootlo, Beerzel en Wiekevorst.

Op kerkelijk gebied heeft Heist van oudsher behoord tot het bisdom Kamerijk tot in 1559 bij het instellen van nieuwe bisdommen. De parochie Heist kwam toen onder het bisdom Antwerpen.

In de loop van de 19de eeuw ontwikkelde de economie zich verder in het landelijke Heist-op-den-Berg, maar de landbouwbedrijvigheid bleef tot aan de Tweede Wereld Oorlog de belangrijkste bron van inkomsten. De huidige gemeente is nog steeds een landbouwdorp, maar vooral een woondorp met min of meer verstedelijkte kern, omgeven door een concentrisch stratenpatroon en met talrijke gehuchten die hun oorsprong vonden in de voormalige 'heerdgangen'.¹⁸

Bouwhistorische schets

Binnen het plangebied zijn geen bouwhistorische elementen die bijdragen aan de kennis van het plangebied.

¹⁷ De Ketelaere, S., 2017.

¹⁸ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120613>

Historische kaarten

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Jaartal	Historische situatie
Ferraris kaarten ¹⁹	1771-1778	Hieruit blijkt dat het plangebied onbebouwd is en gelegen aan een straat. Deze straat is de voorloper van de Frans Coeckelbergsstraat. Het plangebied is in gebruik als akkerland. Doorheen het plangebied is een weg te situeren.
Atlas der buurtwegen ²⁰	Ca. 1840-1850	Hierop valt af te lezen dat het plangebied onbebouwd is en gelegen over 1 perceel. Het plangebied is met grote waarschijnlijkheid in gebruik als akkerland of grasland.
Vandermaelen kaarten ²¹	1846-1854	Op deze kaart is eveneens weinig verschil te zien met voorgaande kaarten.
Poppkaarten	Na 1842	Ook deze kaart toont weinig verschil met voorgaande kaarten. Het plangebied is onbebouwd en gelegen binnen een perceel.
Topografische kaart ²²	1873	De topografische kaart van 1873 toont dat het plangebied nog steeds onbebouwd is.
Topografische kaart ²³	1904	De topografische kaart van 1904 toont weinig verschil met de topografische kaart van 1873. Opvallend is echter wel dat de bouwzones nog meer naar het zuiden uitbreiden.
Topografische kaart ²⁴	1939	De topografische kaart van 1939 toont voor het eerst bebouwing binnen het plangebied. Deze bebouwing staat in verbinding met het gebouw ten noorden van het plangebied. Ook wordt nu het plangebied zowel in het westen als in het oosten begrensd door wegen.
Luchtfoto ²⁵	1971	De luchtfoto van 1971 toont dat het plangebied enkel in het noordelijke en oostelijke gedeelte bebouwd is. Het overige gedeelte is voornamelijk in gebruik als beboste zone. De bebouwing is verbonden met de bebouwing op het perceel ten noorden van het plangebied.
Luchtfoto ²⁶	1979-1990	De luchtfoto van 1979-1990 toont dat de bebouwing vermeerderd is en dat het noordwestelijke gedeelte van het plangebied niet meer bebost is maar bestraat.
Luchtfoto ²⁷	2013-2015	De luchtfoto van 2013-2015 toont dat het plangebied op gelijke manier in gebruik is als zichtbaar op de luchtfoto van 1979-1990.

¹⁹ Ferraris 1771-1778.

²⁰ onbekend 1840-1850.

²¹ Vandermaelen 1846-1854.

²² www.cartesius.be

²³ www.cartesius.be

²⁴ www.cartesius.be

²⁵ <http://www.geopunt.be/kaart>.

²⁶ <http://www.geopunt.be/kaart>.

²⁷ <http://www.geopunt.be/kaart>.

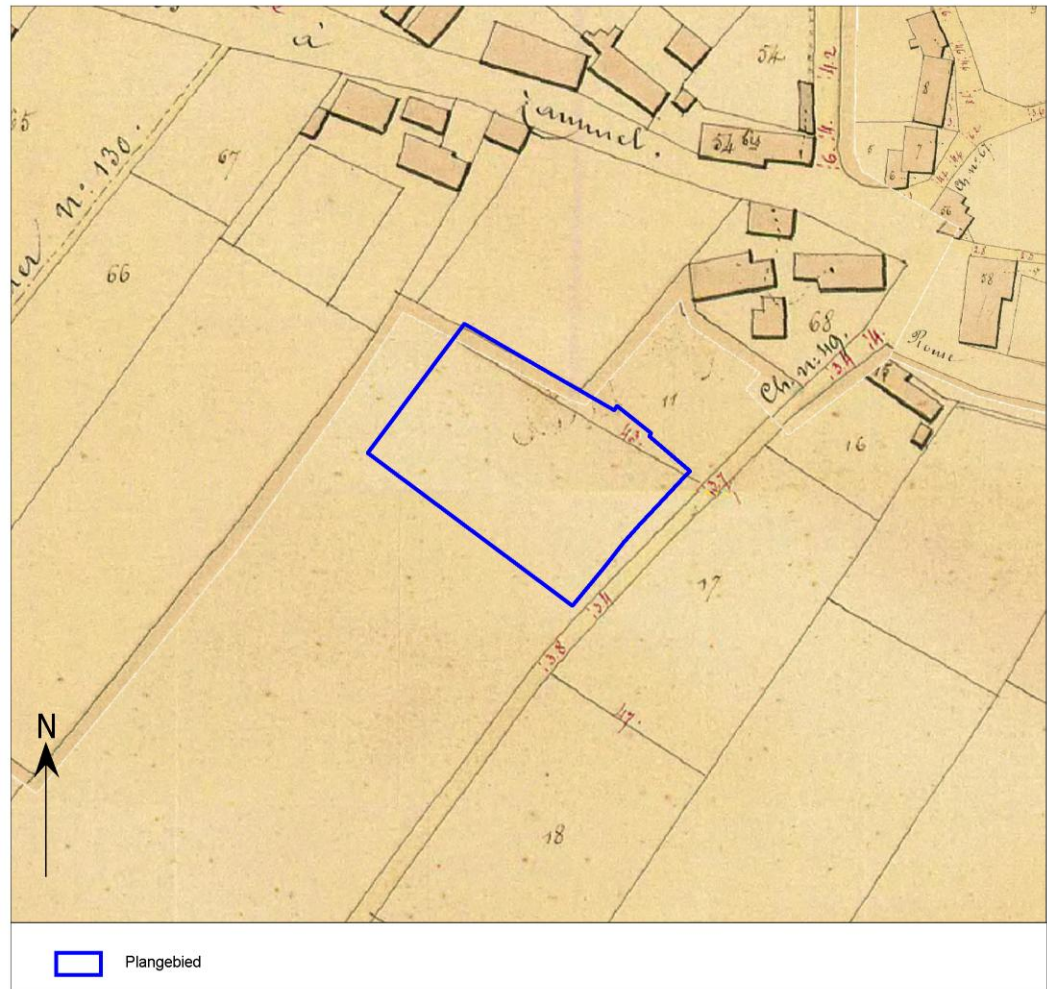
De Ferrariskaarten (Carte de Ferraris) zijn een verzameling van 275 gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Zij kwamen tussen 1771 en 1778 tot stand onder leiding van Joseph de Ferraris, generaal bij de Oostenrijkse artillerie, veldmaarschalk in de Oostenrijkse Nederlanden. Het is de eerste systematische en grootschalige kartering, zowel in “België” als in heel West-Europa.²⁸ Hieruit blijkt dat het plangebied onbebouwd is en gelegen aan een straat. Deze straat is de voorloper van de Frans Coeckelbergsstraat. Het plangebied is in gebruik als akkerland. Doorheen het plangebied is een weg te situeren. Verder is het gebied ten noorden van het plangebied dicht bebouwd. Dit gebied is de dorpskern van Heist-op-den-Berg. De toegangswegen zijn eveneens dicht bebouwd. De bebouwing bestaat voornamelijk uit alleenstaande gebouwen. De omgeving ten zuiden van het plangebied is voornamelijk onbebouwd en in gebruik als akkerland. De percelen en wegen worden omzoomd door een bomenrij.

Afb. 16. Het plangebied op de Ferraris kaart.

²⁸ <http://nl.wikipedia.org/wiki/Ferrariskaarten>.

Circa 60 jaar later werd de Atlas der Buurtwegen uitgegeven (afb. 17). Dit is een verzameling van boeken met overzichts- en detailplannen, daterend van rond 1840. Hierop valt af te lezen dat het plangebied onbebouwd is en gelegen over 1 perceel. Het plangebied is met grote waarschijnlijkheid in gebruik als akkerland of grasland. De zone ten noorden van het plangebied is dichter bebouwd. Deze zone, het dorpscentrum, bevat vele alleenstaande gebouwen. Deze kaart toont weinig verschil met bovenstaande Ferraris kaart.

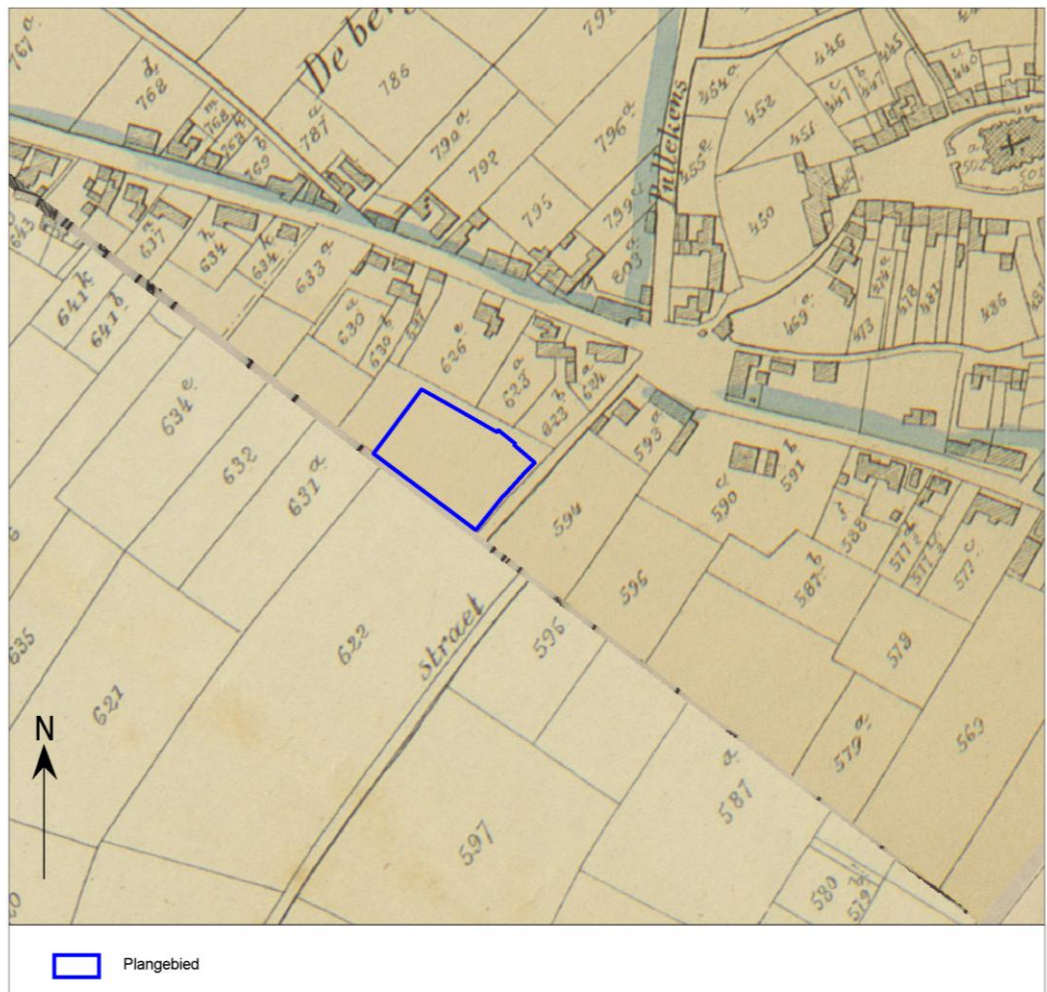
Afb. 17. Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen.

Een zestal jaar later zijn de Vandermaelenkaarten samengesteld. Dit is een verzameling historische kaarten gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Zijn "*Carte topographique de la Belgique*" is gemaakt tussen 1846 en 1854 op 250 folio's op schaal 1: 20.000. Op deze kaart is eveneens weinig verschil te zien met voorgaande kaarten. Het plangebied is nog steeds onbebouwd en gelegen net buiten de dorpskern die dicht bebouwd is. Deze kaart toont verder ook dat het plangebied op een hoogte gelegen is.

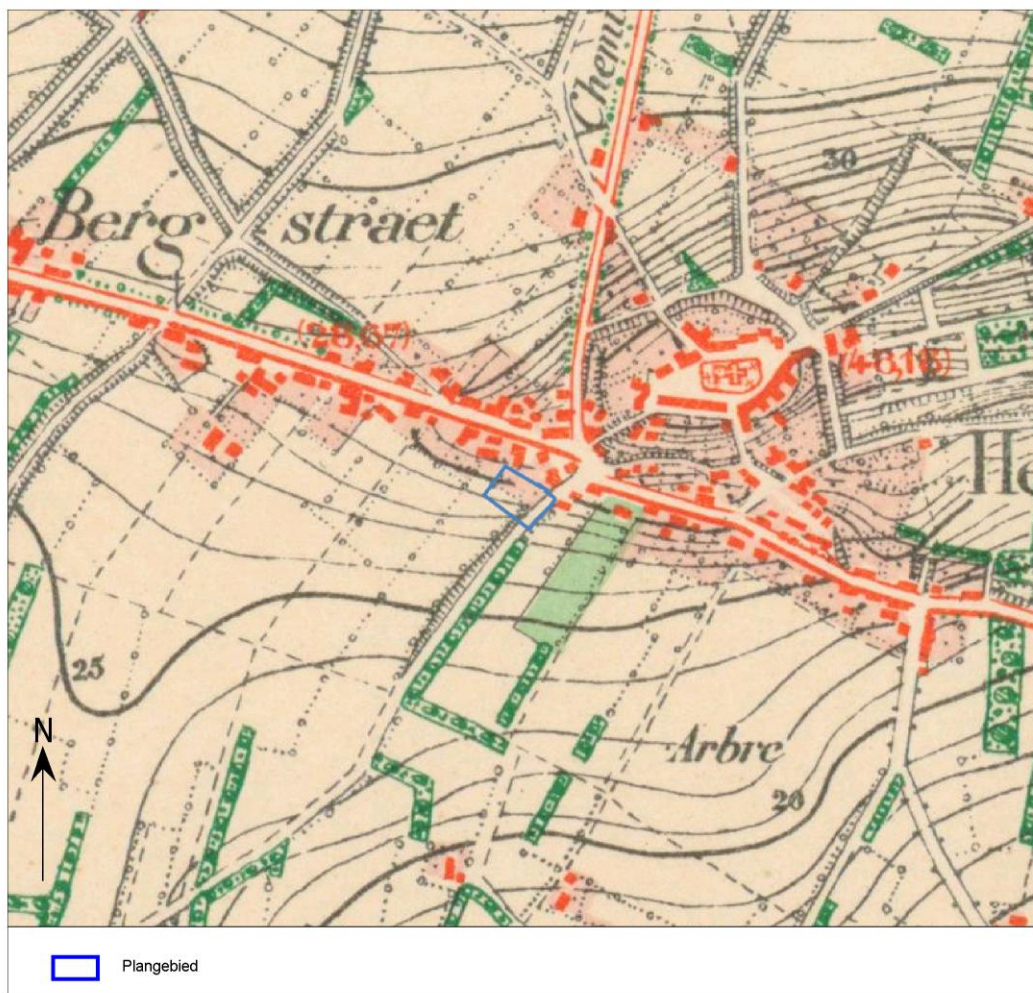
Afb. 18. Het plangebied op de Vandermaelenkaarten.

Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Deze kaarten waren een gecommmercialiseerde versie van het toenmalig kadaster van België en bevatten vele gegevens over gronden en percelen. Nadat Philippe Vandermaelen al in 1836 toelating had gekregen om de kadastergegevens te gebruiken en in kaart te brengen, kreeg ook Popp deze toelating in 1842. Door het overlijden van Popp werd zijn 'Atlas cadastral parcellaire de la Belgique' niet afgemaakt. Ook deze kaart toont weinig verschil met voorgaande kaarten. Het plangebied is onbebouwd en gelegen binnen een perceel. Ten oosten van het plangebied is de Frans Coeckelbergsstraat te situeren. Het dorpscentrum is dicht bebouwd terwijl het gebied ten zuiden hiervan onbebouwd is.

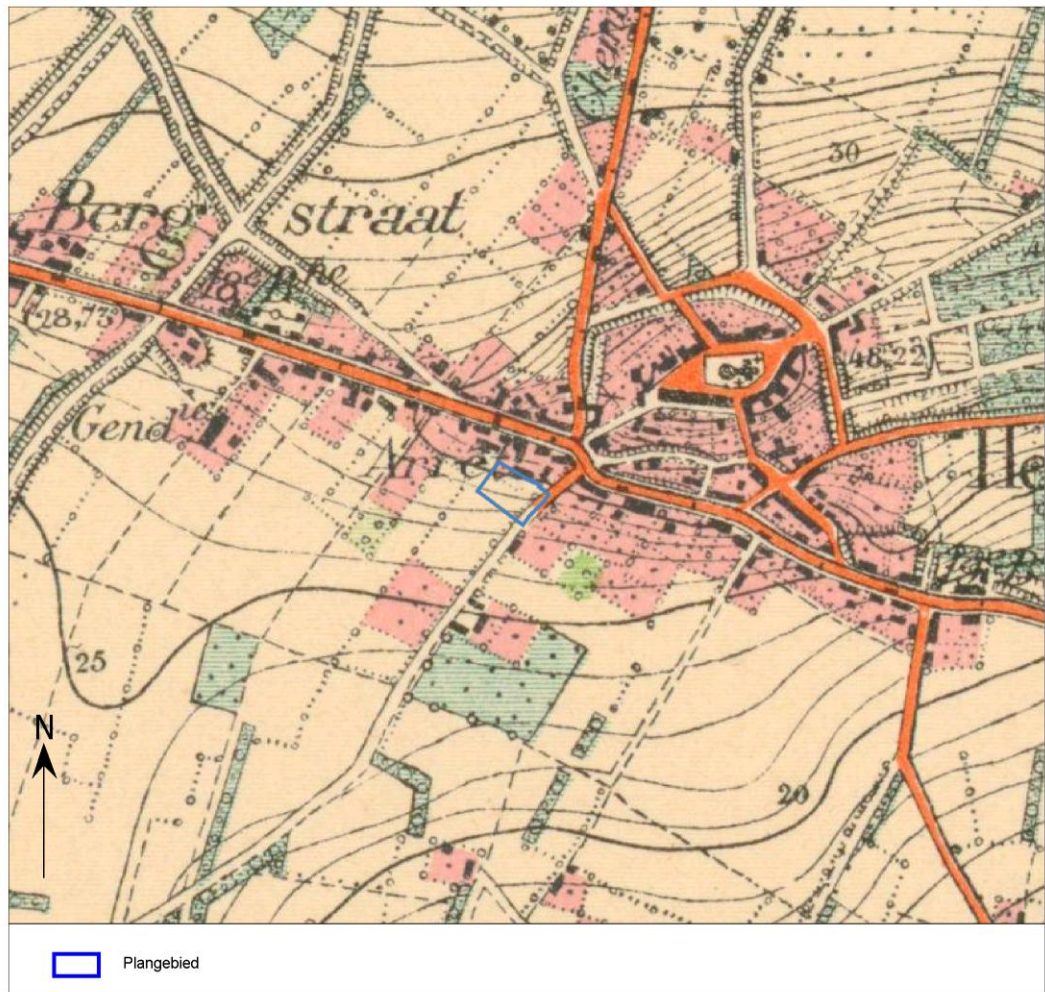
Afb. 19. Het plangebied op de Popp-kaarten.

De topografische kaart van 1873 toont dat het plangebied nog steeds onbebouwd is. Deze kaart is een beetje incorrect daar het plangebied opgeschoven moet worden naar het westen zodat het niet op de weg gelegen is maar aan de weg. Verder toont deze kaart wel dat het woongedeelte naar het zuiden uitgebreid wordt. Toch blijft het zuiden voornamelijk in gebruik als akkerland of grasland. Verder kan gezien worden dat binnen het plangebied het noordelijke gedeelte (30mTAW) hoger gelegen is dan het zuidelijke (28mTAW).

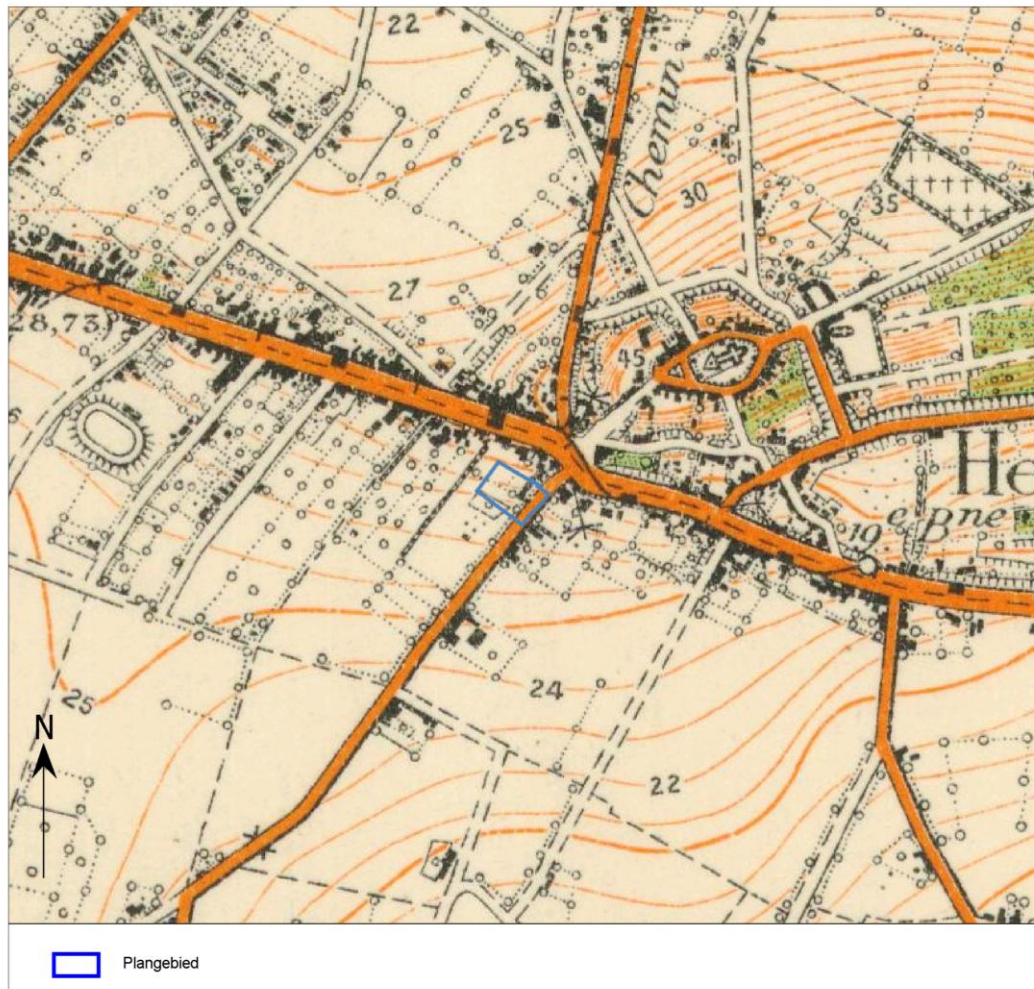
Afb. 20. Het plangebied op de topografische kaart uit 1873.

De topografische kaart van 1904 toont weinig verschil met de topografische kaart van 1873. Opvallend is echter wel dat de bouwzones nog meer naar het zuiden uitbreiden. Aan de Frans Coeckelbergsstraat kunnen nu ook voor het eerst gebouwen gesitueerd worden.

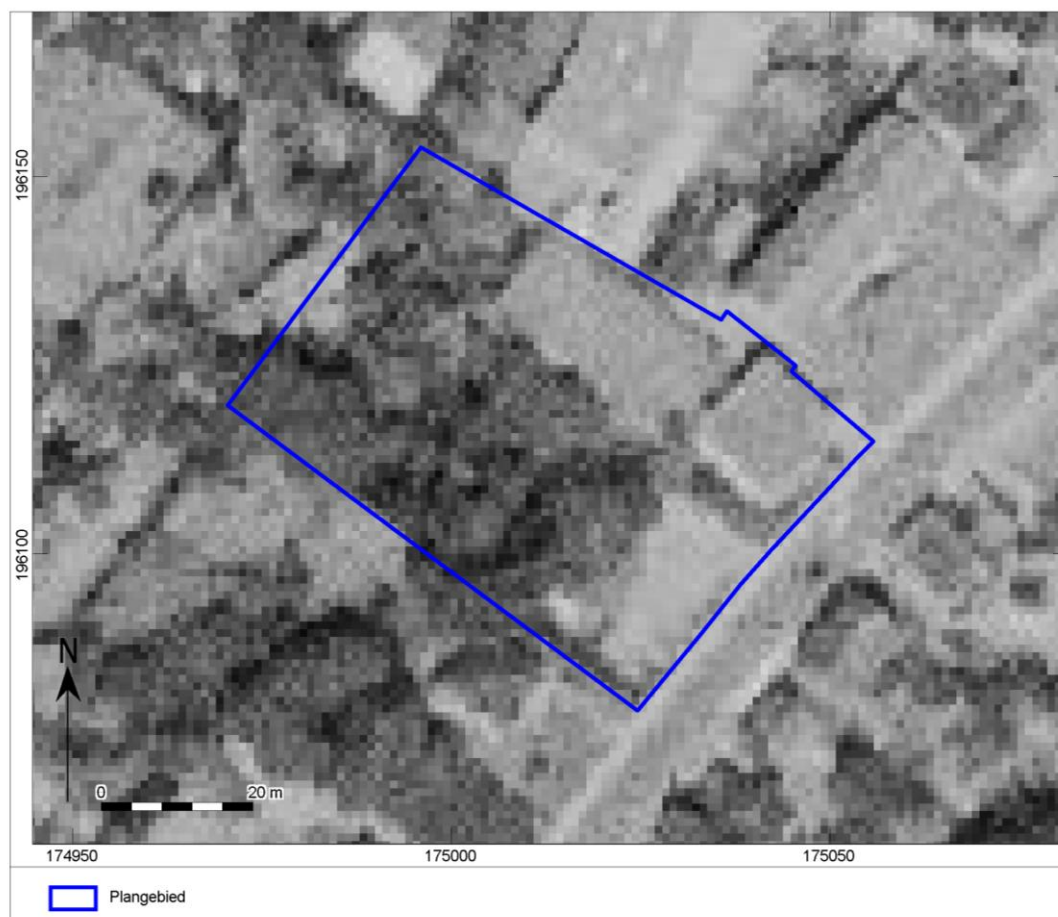
Afb. 21. Het plangebied op de topografische kaart uit 1904.

De topografische kaart van 1939 toont voor het eerst bebouwing binnen het plangebied. Deze bebouwing staat in verbinding met het gebouw ten noorden van het plangebied. Ook wordt nu het plangebied zowel in het westen als in het oosten begrensd door wegen. De hoogtelijnen zijn nog steeds zichtbaar binnen het plangebied. De bebouwing in de omgeving wordt verder en verder uitgebreid.

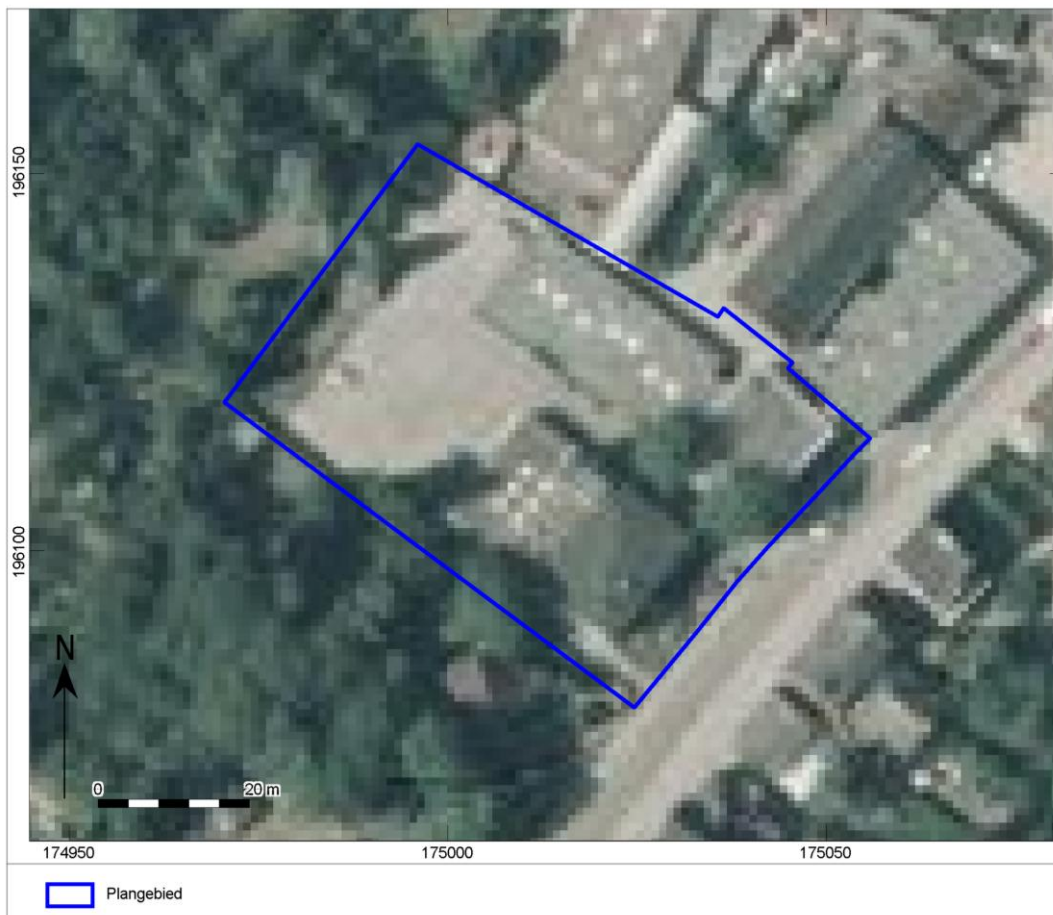
Afb. 22. Het plangebied op de topografische kaart uit 1939.

De luchtfoto van 1971 toont dat het plangebied enkel in het noordelijke en oostelijke gedeelte bebouwd is. Het overige gedeelte is voornamelijk in gebruik als beboste zone. De bebouwing is verbonden met de bebouwing op het preceel ten noorden van het plangebied. Verder is er in de omgeving bebouwing te situeren aan de weg.

Afb. 23. Het plangebied op de luchtfoto uit 1971.

De luchtfoto van 1979-1990 toont dat de bebouwing vermeerderd is en dat het noordwestelijke gedeelte van het plangebied niet meer bebost is maar bestraat. De zone ten westen van het plangebied is volledig bebost. Dit staat in contrast met de zone ten noorden en oosten van het plangebied waar bebouwing gesitueerd kan worden.

Afb. 24. Het plangebied op de luchtfoto uit 1979-1990.

De luchtfoto van 2013-2015 toont dat het plangebied op gelijke manier in gebruik is als zichtbaar op de luchtfoto van 1979-1990. De omgeving is verder bebouwd waardoor de beboste zone verminderd is en plaats gemaakt heeft voor bebouwing.

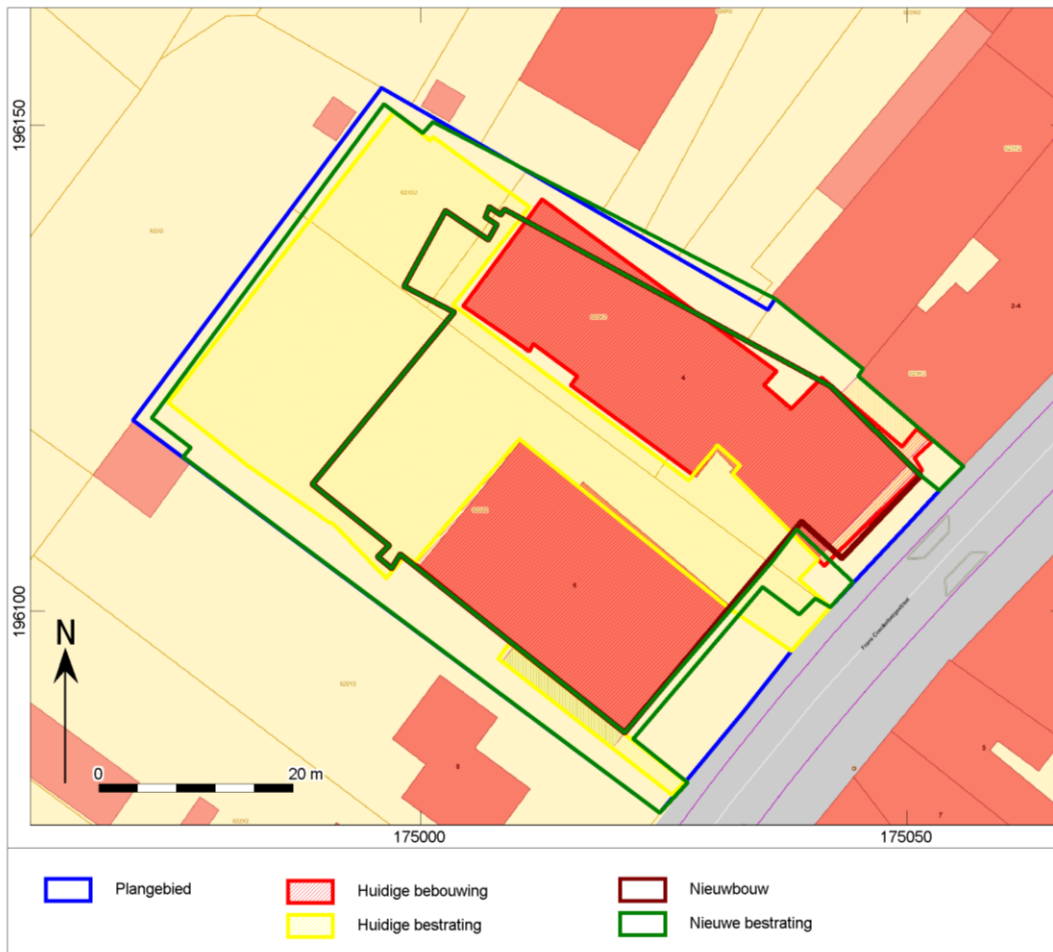
Afb. 25. Het plangebied op de luchtfoto uit 2013-2015.

1.2.4 Synthese

Het plangebied is momenteel voor het grootste gedeelte bebouwd en bestraat. De huidige bebouwing is volledig onderkelderd. Op deze manier is een oppervlakte van 1065m² verstoord tot 360cm –mv. Een oppervlakte van 1350m² is bestraat. Deze zone heeft een verstoring van circa 40-50cm –mv. De overige zone is in gebruik als groenzone. Hier zal geen verstoring plaatsgevonden hebben.

Binnen het plangebied zullen twee gebouwen en een ondergrondse parking gerealiseerd worden. De bebouwing inclusief de ondergrondse parking zal een aaneengesloten oppervlakte van 1675m² verstoren tot een diepte van 365cm –mv, overeenkomstig met het grondplan van de parking. De bestrating, gelegen over een oppervlakte van 1245m² zal een verstoring van 40cm –mv veroorzaken. De overige zone zal in gebruik genomen worden als groenzone. De groenzone zal een minimale verstoring veroorzaken. Als laatste zullen er nog putten en riolering gerealiseerd worden. De putten zullen een maximale verstoring van 400cm –mv veroorzaken en de riolering zal een maximale 190cm –mv veroorzaken.

De nieuwe bebouwing zal volledig gelegen zijn op de huidige bebouwing. Dit geldt eveneens voor de bestrating.

Afb. 26. Plan met de huidige en nieuwe situatie over elkaar.

Op basis van de gegevens in deze archeologienota kan vastgesteld worden dat het plangebied gelegen is op de helling van een Diestiaanheuveld. Dit wordt eveneens versterkt door de bodemkaart. Deze toont aan dat in de omgeving van het plangebied droge bodems voorkomen die mogelijk wijzen op een hogere locatie in de omgeving. In de omgeving is er weinig water te situeren. Verder kan op basis van een landschappelijk bodemonderzoek in de omgeving vastgesteld worden dat een plaggenbodem voorkomt in de omgeving. Verder toonde ditzelfde onderzoek aan dat het archeologisch niveau op dat terrein gelegen is op circa 65cm tot 126cm –mv. De kans bestaat dat binnen het plangebied het archeologisch niveau eveneens op die diepte teruggevonden kan worden. Verder is het plangebied grotendeels verstoord door bebouwing. De bestrating kan mogelijk ook archeologische resten verstoren maar dit is niet geheel zeker omdat het archeologisch niveau mogelijk dieper gelegen is zoals hierboven besproken. Verder is de kans groot dat binnen het plangebied eveneens een plaggenbodem voorkomt. De aanwezigheid van deze plaggenbodem kan ervoor gezorgd hebben dat de B-horizont opgenomen is waardoor archeologische resten daterend uit het Paleolithicum tot Neolithicum niet meer intact zullen voorkomen. Anderzijds kan een plaggenbodem juist ook beschermend hebben gewerkt ten aanzien van sporenniveaus, en ook vondstenniveaus uit de Steentijd.

De CAI toont dat in de omgeving op meerdere locaties archeologische resten uit verschillende tijdsperiodes teruggevonden werden. Dit stelt dat de omgeving interessant was voor bewoning uit alle perioden ongeacht de verdere afstand van water. Op basis van deze gegevens kan een middelhoge verwachting voor archeologische resten uit alle perioden opgesteld worden.

Voor de Nieuwe tijd is de verwachting lager. Historisch kaartmateriaal toont dat het plangebied pas vanaf de 20ste eeuw bebouwd is geworden. Hiervoor was het plangebied voornamelijk in gebruik als grasland of

akkerland. Het plangebied is weliswaar dicht gelegen bij de historische kern van Heist-op-den-Berg, maar lijkt geen deel te hebben uitgemaakt van deze historische kern voor als het gaat om bebouwing. Kaartmateriaal toont ook aan dat het plangebied in de 18^e en 19^e eeuw als akkerland in gebruik was.

1.2.5 Potentieel tot kennisvermeerdering, verwachting en conclusie

De voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvraag *“Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?”* kan als volgt worden beantwoord:

Op basis van de bovenstaande gegevens is er een kans op archeologische resten daterend vanaf het Laat-Paleolithicum tot de 18de eeuw. Het plangebied heeft een gunstige locatie en in de omgeving van het plangebied zijn archeologische resten daterend van alle perioden teruggevonden.

Deze verwachting kan naar beneden geschaald worden. Het plangebied is reeds de plaatsen van de huidige bebouwing, centraal in het plangebied, diep verstoord. Deze diepe verstoring heeft ervoor gezorgd dat op deze plaatsen geen intacte archeologische resten meer teruggevonden kunnen worden. Wel kan op de plaatsen van de huidige bestrating en groenzone nog intacte archeologische resten teruggevonden worden. Dit wordt eveneens aangetoond door het landschappelijk bodemonderzoek in de omgeving waar het archeologisch niveau op circa 65-126cm –mv gelegen was. De huidige verstoring binnen het plangebied reikt met grote waarschijnlijkheid niet zo diep.

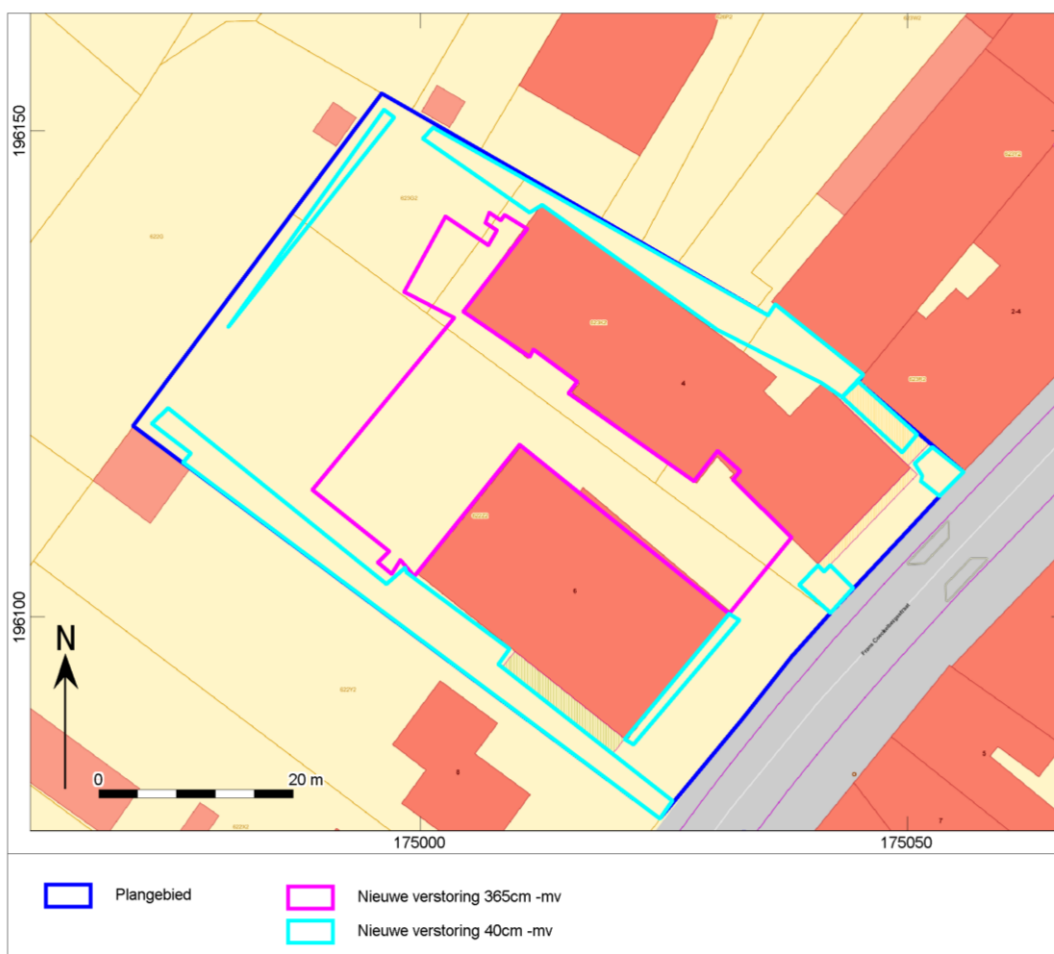
Historisch kaartmateriaal toont verder dat archeologische resten daterend vanaf de 18de eeuw geen kans hebben om voor te komen. Het plangebied is namelijk onbebouwd gebleven tot de 20ste eeuw.

De beantwoording van de volgende onderzoeksvraag *“Worden mogelijk archeologische resten bedreigd door de geplande werkzaamheden?”* is als volgt:

Binnen het plangebied zal een nieuwbouw met ondergrondse parking gerealiseerd worden. Naast deze ingrepen zal eveneens het plangebied verder ingericht worden met een parking.

Het grondplan van de nieuwbouw overlapt de huidige bebouwing (en daarmee huidige verstoring) vrijwel volledig. De nieuwbouw heeft echter wel een groter oppervlakte, waardoor de bijkomende verstoring voor de aanleg van de nieuwe ondergrondse parking 660 m² zal bedragen. De nieuwe bestrating zal een diepteverstoring bevatten van 40cm –mv. Deze zal circa even diep gelegen zijn dan de huidige bestrating. Enkel de delen die momenteel in gebruik zijn als groenzone zullen een nieuwe verstoring van 40cm –mv veroorzaken. Deze zone zal een oppervlakte van circa 435m² bevatten.

Op basis van deze gegevens kan vastgesteld worden dat een oppervlakte van circa 1095m² dieper verstoord zal worden dan de huidige verstoring. Deze zone kan onderverdeeld worden in een zone van 660m² waar tot een diepte van 365cm –mv wordt verstoord en een zone van 785m² waar een verstoring van 40cm –mv wordt veroorzaakt door de nieuwe bestrating.

Afb. 27. Overzicht van de dieper te verstoren zones.

De beantwoording van de laatste onderzoeksvraag: *“Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?”* is als volgt:

Het plangebied is voldoende onderzocht. Op basis van de huidige en nieuwe situatie kan vastgesteld worden dat maximaal een oppervlakte van 1420m² dieper verstoord zal worden. Deze oppervlakte is niet aan elkaar gelegen waardoor enkel fragmentarische gegevens verkregen kunnen worden. Verder zal van deze oppervlakte zeker de helft maar tot 40cm –mv verstoord worden waardoor de nieuwe verstoring gelegen is binnen de marge van de huidige verstoring, waarschijnlijk met grote kans het archeologisch niveau niet verstoord zal worden en mogelijk zelfs een buffer voorzien kan worden.

Omwille van de grote kans op verstoring binnen het plangebied en de geringe oppervlakte van de dieper te verstoren zones wordt het plangebied vrijgegeven.

1.2.6 Samenvatting

Op basis van de bovenstaande gegevens is er een kans op archeologische resten daterend vanaf het Laat-Paleolithicum tot de 18de eeuw. Het plangebied heeft een gunstige locatie en in de omgeving van het plangebied zijn archeologische resten daterend van alle perioden teruggevonden.

Deze verwachting kan naar beneden geschaald worden. Het plangebied is reeds de plaatsen van de huidige bebouwing, centraal in het plangebied, diep verstoord. Deze diepe verstoring heeft ervoor gezorgd dat op deze plaatsen geen intacte archeologische resten meer teruggevonden kunnen worden. Wel kan op de plaatsen van de huidige bestrating en groenzone nog intacte archeologische resten teruggevonden worden. Dit wordt eveneens aangetoond door het landschappelijk bodemonderzoek in de omgeving waar het

archeologisch niveau op circa 65-126cm –mv gelegen was. De huidige verstoring binnen het plangebied reikt met grote waarschijnlijkheid niet zo diep.

Het plangebied is voldoende onderzocht. Op basis van de huidige en nieuwe situatie kan vastgesteld worden dat maximaal een oppervlakte van 1420m² dieper verstoord zal worden. Deze oppervlakte is niet aan elkaar gelegen waardoor enkel fragmentarische gegevens verkregen kunnen worden. Verder zal van deze oppervlakte zeker de helft maar tot 40cm –mv verstoord worden waardoor de nieuwe verstoring gelegen is binnen de marge van de huidige verstoring, waarschijnlijk met grote kans het archeologisch niveau niet verstoord zal worden en mogelijk zelfs een buffer voorzien kan worden.

Omwille van de grote kans op verstoring binnen het plangebied en de geringe oppervlakte van de dieper te verstoren zones wordt het plangebied vrijgegeven.

Literatuur

- Agentschap Onroerend Erfgoed, 2016: Code van Goede Praktijk voor de uitvoering en rapportage over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2,0.
- Bogemans, F., 2007: *Quartairgeologische kaart. Kaartblad Aarschot 24*. Dienst Natuurlijke Rijkdommen.
- Ervynck, A., S. Debruyne, R. Ribbens, 2015: *Assessment; Een handleiding voor de archeoloog*. Onroerend Erfgoed, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.
- Ferraris, J., 1771-1778: *Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsendom Luik*.
- Fricx, E., 1712: *Carte de Pays-Bas*.
- Jacobs, P., M. de Ceucelaire, E. Stevens & M. Verschuren, 1993: Philosophy and methodology of the new geological map of the Tertiary formations, Northwest Flanders, Belgium. *Bull Soc belge Géol* 102,
- Kadaster, 1850-1864: *Topografische Militaire Kaart, kaartblad 56*. Nationaal Archief,
- Onbekend, 1840-1850: *Atlas der buurtwegen*.
- Vandermaelen, F., 1846-1854: *Cartes topographiques de la Belgique*.

Geraadpleegde websites

- <http://www.cartesius.be>
- <http://nl.wikipedia.org/wiki/Ferrariskaarten>
- <http://www.geopunt.be/kaart>
- <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html>
- <https://id.erfgoed.net>

Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.
- Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.
- Afb. 3. De bestaande situatie binnen het plangebied.
- Afb. 4. Plan van de kelder van huisnummer 4.
- Afb. 5. Plan van de kelder van huisnummer 6.
- Afb. 6. Inplanting van de nieuwe situatie.
- Afb. 7. Detail van de ondergrondse parking.
- Afb. 8. Doorsnede 1 van de nieuwbouw.
- Afb. 9. Doorsnede 2 van de nieuwbouw.
- Afb. 10. Locatiekaart van het plangebied op de Tertiaire kaart.
- Afb. 11. Locatiekaart van het plangebied op de Quartairgeologische kaart.
- Afb. 12. Het plangebied op de bodemkaart.
- Afb. 13. Het plangebied op het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (DTM), inclusief profiel hoogtevverloop.
- Afb. 14. Het plangebied op het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (DTM).
- Afb. 15. Uitsnede uit de Centraal Archeologische Inventaris van het onderzoeksgebied.
- Afb. 16. Het plangebied op de Ferraris kaart.
- Afb. 17. Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen.
- Afb. 18. Het plangebied op de Vandermaelenkaarten.
- Afb. 19. Het plangebied op de Popp-kaarten.
- Afb. 20. Het plangebied op de topografische kaart uit 1873.
- Afb. 21. Het plangebied op de topografische kaart uit 1904.
- Afb. 22. Het plangebied op de topografische kaart uit 1939.
- Afb. 23. Het plangebied op de luchtfoto uit 1971.
- Afb. 24. Het plangebied op de luchtfoto uit 1979-1990.
- Afb. 25. Het plangebied op de luchtfoto uit 2013-2015.
- Afb. 26. Plan met de huidige en nieuwe situatie over elkaar.
- Afb. 27. Overzicht van de dieper te verstoren zones.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

